

Молиер – Тартюф  
комедия

Къщата на Оргон е разкъсвана от конфликт, породен от присъствието на Тартюф. Клеант, Дорина, Дамис и Мариана са убедени, че Тартюф вреди на домакинството и чрез лицемерие и лъжи е станал близък на господаря на къщата. Оргон и майка му са убедени, че благочестивостта на госта е искрена. В същия момент Мариана вече е сгодена за Валер, но баща и? постоянно отлага датата на сватбата. Оргон обявява на Мариана, че е размислил и е решил да даде ръката и? на Тартюф. Мариана, Дорина и Валер решават да се преструват на съгласни с този годеж, за да могат по някакъв начин да го осуетят. В същото време Тартюф ухажва Елмира. Тя не склонява, но решава да не казва нищо на Оргон. Дамис подслушва излиянията на Тартюф и споделя всичко с баща си. Оргон продължава да вярва сляпо на Тартюф и гони сина си от дома въпреки фалшивите молби на Тартюф да не го прави. Клеант критикува Тартюф за това, че е позволил събитията да се развият по подобен начин. Елмира решава да разкрие безчестното поведение на Тартюф и увещава Оргон да се скрие под масата, докато тя привиква Тартюф и го кара да повтори думите си под предлог, че е склонна да отвърне на любовта му. Планът е изпълнен и Оргон разкрива същността на Тартюф – мошеник и лицемер. Оргон гони Тартюф от дома си като забравя, че преди това му е прехвърлил цялото си имущество, включително и едно ковчеже, поверено му от Аргас. Пристига господин Лоял със заповед за отнемане на имота на Оргон в полза на Тартюф. Приставът дава срок до следващия ден заповедта да бъде изпълнена и след това излиза. Пристига Тартюф, придружаван от полицаи с цел да арестува Оргон, обвинен от краля. В крайна сметка полицаите арестува Тартюф, обяснявайки, че кралят е прозрял през клеветите на лицемера. Имуществото на Оргон е върнато и Мариана бива омъжена за Валер.

>

>> ПЪРВО ПРОШЕНИЕ

Подадено до краля във връзка с комедията  
„Тартюф“, преди да бъде представена  
публично

„Ваше Величество!

Тъй като задължението на комедията се състои в това да поправя хората, като ги забавлява, аз мислех, че съобразно с длъжността, която заемам\*, мен особено се полага да бичувам пороците на своето време, давайки ги в смешен вид; и тъй като лицемерната набожност представя без съмнение един от най-разпространените, най-досадните и най-опасни пороци, у мен възниква мисълта, че ще окажа немалка услуга на всички честни люде в държавата на Ваше Величество, ако съчиня комедия, която би опозорила лицемерните набожници и по този начин би изнесла наяве, както е редно, преструвките на всички тия мнимо честни люде, тайните мошеничества на всички тия фалшификатори на благочестието, които искат да измамат хората с престорената си ревност и лъжливо милосърдие.

[\* Длъжността на комически писател, а не на директор на придворна група; Молиер получил последната титла през август 1665 год., а прошениято се отнася към август 1664 год.]

Аз съчиних тази комедия, Ваше Величество, както мен се струва, с всичкото си старание и всичката си предпазливост, която изисква деликатността на сюжета. И за да изразя по-добре почитта, с която трябва да се отнасяме към истински набожните люде, очертах колкото се може по-ярко характера на главното лице; не оставих освен това място за никакво недоразумение и премахнах всичко, що би довело до смесване на доброто

със злото. В изображението си послужих с ярки краски и със съществени черти, чрез които може да се познае веднага един истински лицемерен набожник.

Все пак обаче всичките ми предпазни мерки се оказаха безполезни. Хората използвана чувствителната душа на Ваше Величество към религиозните въпроси и успяха да повлияят на единствено податливата нейна страна – на почитта към свещеното. На тартюфовците се удаде да спечелят милостта на Ваше Величество и първообразите, сполучиха да издействуват запрещението на ръкописа, при все че той беше съвсем невинен и напълно идентичен.

Макар запрещението на това творение да бе чувствителен удар за мене, злополуката ми бе смекчена от начина, по който Ваше Величество се показахте по този въпрос и аз мисля Ваше Величество, че Вие ми отнехте възможността да бъда недоволен, като имахте добрината да заявите, че нямате нищо против тази комедия, ако и да сте забранили публичното ѝ представяне.

Но въпреки това славно заявление на най-великия и най-просветения между монарсите, въпреки одобрението на господин легата\* и на мнозинството наши прелати, които, слушайки отделните частни четения на моята комедия, се изказаха в съгласие с мнението на Ваше Величество – въпреки всичко това, казвам, появи се книга, съставена от свещеник\*\*, който високо опровергава всичките тия августейши свидетелства. Каквото и да бе заявено от Ваше Величество и каквото да казва господин легатът и господа прелатите, моята комедия според този човек, който не я е видял, била дяволска и моят мозък – дяволски; аз съм бил дявол, въплътен в човешки образ, развратник, нечестивец, заслужаващ примерно наказание. Публичното изгаряне на моята престъпна комедия ѝ било малко. Милосърдната загриженост на този любезен човек на доброто не се ограничава само с това: той не желае аз да придобия милостта божия и безусловно иска да бъде предаден на проклетие – това било решен въпрос.

[\* Папският легат кардинал Киджи отишъл във Франция да предаде извиненията на папа Александър VII по повод обидата, нанесена от населението в Рим на пълномощния министър на Людовик XIV. Той бил светски човек, който взел участие във всички празненства във Фонтенбло. Имал възможност да чуе «Тартюф» заобиколен вероятно от римски прелати, които са съставяли свитата му.]

[\*\* Пиер Руле – от черквата «Saint Bartelemy» («Св. Вартоломей») в Париж.]

Тази книга е била представена на Ваше Величество и без съмнение Вие сами виждате колко ми е досадно да се подлагам всеки ден на обиди от страна на тия господа, каква вреда ми нанасят в обществото тия клевети, ако бъдат търпени, и доколко имам интерес най-после да се избавя от тях и да докажа на публиката, че моята комедия съвсем не е такава, каквато искат да я представят. Аз не ще говоря, Ваше Величество, за това, че бих помолил да бъде възстановено доброто ми име и да бъде утвърдена пред света невинността на моето творение: на монарсите, тъй просветени като Ваше Величество, е излишно да обясняваме желанията си; те, подобно на бога, сами виждат какво ни е нужно и по-добре от нас знаят какво да ни дадат. За мен е достатъчно да сложа интересите си в ръцете на Ваше Величество и да очаквам почиттелно нарежданията Ви."

>> ВТОРО ПРОШЕНИЕ

Подадено до краля в лагера близо до гр. Лил, във Фландрия, чрез г. г. Ла Торилиер и Ла Гранж – придворни артисти и приятели на г. Молиер, във връзка с последвалото на 6 август 1667 год. запрещение на представленията на „Тартюф“ до второ разпореждане на Негово Величество

„Ваше Величество!

Много дръзко е от моя страна да безпокоя великия монарх сред славните му завоевания; но в положението, в което се намирам, где другаде бих могъл да намеря покровителство, ако не там, гдето го диря? И към кого да се обърна, за да се избавя от силата, която ме гнети, ако не към самия извор на силата и на властта, към справедливия раздавател на безусловни заповеди, към върховния съдия и властител над всичко?

Моята комедия не е могла да се удостои с благосклонността на Ваше Величество. Напразно я поставих на сцената под названието «Измамник» и замаскирах главното действащо лице под вида на светски човек; напразно му дадох малка шапка, големи коси, широка яка, меч и дантелени гарнитури по целия костюм; напразно смекчих много места от текста и грижливо премахнах всичко, което смятах, че е от естество да даде на знаменитите първообрази на портрета макар и сянка от повод за оплакване — нищо не помогна. Коварството възникна просто от догадки върху комедията. Тези първообрази са намерили средство да повлияят и на такива люде, които във всяко друго отношение високо заявяват, че скъпят независимостта на съжденията си.

Едва се появила комедията ми, и върху ѝ падна гръмотевичен удар от една сила, която всъщност би трябвало да вдъхва уважение\*, всичко, що можех да направя в тоя случай, бе да заявя, че Ваше Величество има добрината да ми разреши представянето ѝ и затова аз не счетох за потребно да диря позволение другаде.

[\* Касае се до запрещението от страна на първия председател на парламента, а не до заповедта на архиепископа, която носи дата 11 август 1667 год. Ла Торилиер и Ла Гранж занесли на краля прошениято на 8 август.]

Никак не се съмнявам, Ваше Величество, че людете, които изобразявам в комедията си, ще пуснат в ход всички средства, за да Ви повлияят, и ще привлекат на своя страна, както вече са го правили, люде наистина почтени, които толкоз по-лесно могат да изпаднат в грешка, че съдят за другите по себе си. Те умеят да придават хубав вид на всичките си намерения, ала колкото и да се преструват, вярно е, че интересите на религията са техни двигатели. Това те достатъчно доказаха, щом не възразиша нито думица против толкова често публично играни комедии от други автори. Тия комедии бичуваха самото благочестие и религията, за които тези господа съвсем малко се интересуват, моята пък комедия бичува самите тях — и тъкмо затова не могат да я търпят. Те не могат да ми простят, че разбулвам пред цял свят лицемерието им и сигурно не ще пропуснат да представят пред Ваше Величество работата тъй, като че ли всички са възмутени от моята комедия. А самата истина, Ваше Величество, е, че целият Париж е възмутен — но не от комедията, а от нейното запрещение, че най-съвестните намериха представянето ѝ за полезно и че всеки се чуди как толкова известни с честността си люде се отнасят така към люде, които би трябвало да внушават ужас и които, представяйки се за благочестиви, имат съвсем противоположни качества.

Очаквам почтително решението, което Ваше Величество ще благоволи да произнесе по този въпрос; но без съмнение аз вече не би трябвало и да мисля да съчинявам комедии, ако тартюфовците придобият право да ме преследват още по-силно и да се залавят и за най-невинните неща, които биха излезли изпод перото ми.

Благоволете, Ваше Величество, да ми дадете своето покровителство против тяхната отровна ярост и — възможност след завръщането Ви от толкова славния поход да Ви доставям невинни развлечения след благородните подвизи и да възбуждам смях у монарха, който постави в трепет цяла Европа!“

>> ЛИЦА

КЛЕАНТ,

шурей на Оргон

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ,  
майка на Оргон

ОРГОН,  
съпруг на Елмира

ЕЛМИРА,  
жена на Оргон

ДАМИС,  
син на Оргон

МАРИАНА,  
дъщеря на Оргон и любовница на Валер

ВАЛЕР,  
любовник на Мариана

ТАРТЮФ,  
лицемерен набожник

ДОРИНА,  
придружница на Мариана

г. ЛОЯЛ,  
съдебен пристав

ПОЛИЦАЙ

ФЛИПОТ,  
слугиня на госпожа Пернел

ЛОРАН, слуга на Тартюф

Действието става в Париж.

>     ДЕЙСТВИЕ ПЪРВО

>>    СЦЕНА I

\_ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ, ФЛИПОТ, ЕЛМИРА, МАРИАНА, ДОРИНА, ДАМИС, КЛЕАНТ\_

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Побързайте, Флипот — да бягаме оттука.

ЕЛМИРА  
Търчите — сякаш тук ви дебне злополука!

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Ах, стойте снахо, там — не идвайте далеч,  
любезности не ща — за тях е късно вече.

ЕЛМИРА  
Почитана сте вий, и не на думи само —  
къде така, защо напускате ни, мамо?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Не бих останала веч у вас ни миг дори –  
за мене никой тук не дава пет пари.  
Обидена съм, да, напускам тая къща:  
на всеки мой съвет тук смело се отвърща,  
тук всеки е голям, говорят всички в хор,  
на що прилича туй – на жабешки събор!

ДОРИНА  
Че...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Драга, вий сте тук слугиня уж наета,  
а вашите уста надлайват всички псета.  
Без мнение от вас не може нийде веч...

ДАМИС  
Но...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Вий пък сте глупак – с една-едничка реч!  
Това го казвам аз, която съм ви баба.  
Аз вашия баща предвардвах както трябва,  
че вий сте взели път, що води в пропастта,  
и готвите му срам и мъка пред света...

МАРИАНА  
Аз мисля...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Внучке, вий се правите на кротка,  
мълчите си така, вървите като котка;  
но тихата вода опасна е за нас;  
вий вършите във мрак неща, що мразя аз.

ЕЛМИРА  
Но...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Снахо, нека вас това ви не обижда,  
но вашия живот безпътен ми се вижда.  
Дължите пример вий на тия най-напред –  
покойницата\* бе за образец навред.  
Вий харчите безспир – и аз съм оскърбена,  
че всеки ден сте тъй по царски пременена.  
Съпруга, що желай от своя мъж хвала,  
не се нуждай така от много труфила.  
[\* Покойницата – т.е. предишната жена на Оргон.]

КЛЕАНТ  
Но, моля...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ.  
Вий сте брат – боли ви, знам, за нея.  
Аз много ви ценя, пред вас благоговей,  
но ако бях Оргон, добрият й съпруг,  
изгонила ви бих със огнен меч оттук –  
че всеки честен ум обиден ще остане  
от ваште правила за чест и за държане.  
Простете, че така съм смела на места:  
каквото на сърце, това и на уста.

ДАМИС

У вашия Тартюф честта се е събрала...

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Да, ето ви човек, достоен за похвала.  
И аз не ще търпя без гняв, ни миг дори,  
развейпрах като вас Тартюфа да кори.

ДАМИС

Какво?! И аз търпя – един критик неканен.  
да стане у дома властител и тиранин,  
да няма тук ни смях, ни песен, нито вик,  
защото тъй решил бил тоя хубостник!

ДОРИНА

Повярва ли човек закона му неясен,  
при всяка крачка тук ний вършим грях ужасен.  
Той всичко тук цени, навсякъде се вре.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

И както каже той, така е най-добре.  
Той правдата вещай – тук дълг е на бащата  
да ви внуши любов към него във сърцата.

ДАМИС

Не, бабо! Ни баща, ни страшний божи глас  
не може ми внуши да го почитам аз –  
към своето сърце извършил бих измяна.  
Постъпките му тук за мен са жива рана.  
Предвиждам аз, уви, че с тоя дебелак  
ще дигнем някой ден съседите на крак.

ДОРИНА

О, да – кому в света ще бъде гледка драга  
да гледа как навред се госта разполага,  
как тоя, що дойде изпаднал, гол и бос,  
във твоя собствен дом високо вири нос  
и стига веч дотам във своята забрава,  
че съди и кори, и господар ти става.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Така! Но в тоя дом вървяло би във ред –  
да би се слушал тук светия му съвет.

ДОРИНА

За вас е той светец, но вярвайте ми вие:  
безбожен лицемер под маската се крие.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Език!

ДОРИНА

На тях с Лоран, слугата му преблаг, без  
поръчител аз не дала бих петак.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Не знам дали е зъл, или добър слугата,  
ала Тартюф е свят – залагам си главата.  
Но той за вас е лош, омразен и лукав,

че правдата звучи в свещения му гняв.  
Единствено греха бунтува му сърцето —  
той върши всичко тук в угода на Небето?

ДОРИНА

О, да! Ала защо подува се от злост,  
когато в този дом пристъпи някой гост?  
Дошел почтен човек — с какво обижда Бога,  
та той така бесней и дига тук тревога?  
Ще кажа между нас — и то не е лъжа:  
ревнува той от тях самата госпожа.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Мислете! Таз уста би трябвало да пости!  
Не само той един осъжда тия гости.  
За приемите тук, за този шум и звън,  
за многото коли, нанизани навън,  
за пъстрата тълпа лакеи, що бърборят,  
за всичко — разполага със съседите говорят.  
Не вярвам аз, че тук се стига тъй далеч,  
но все пак се мълви и туй е доста вече.

КЛЕАНТ

Та що? Как можем ний клюкарите да спрем?  
Животът би станал едно досадно бреме,  
щом трябва, пред страха от людските сплетни,  
от дружба с близки нам да се откажем ний.  
И даже да реши човек да го направи,  
ще мълкнат ли с това езиците лукави?  
В ковчег се затвори — за клюки си открит.  
Презрение — това е най-добрия щит.  
Та нека си вървим почтено в своя път,  
а празните лъжци да дрънкат, както щат.

ДОРИНА

Не са ли Дафна тук и нейното мъжле  
съседите, що вред за нас говорят зле?  
Да, който е за смях и сам е с лоша слава,  
той първи е готов присъди да раздава.  
Те вечно са нашрек — да пипнат като лов  
и най-малкия знак на някаква любов,  
да го преиначат съгласно своите цели  
и да го разгласят от радост полудели,  
та украсят ли друг със своите багрила,  
да се оприличат на другите, с надежда,  
че тъй и техният дом невинен ще изглежда  
или че ще свалят въз другите, с лъжи,  
по малко от срама, що върху тях тежи.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Съвсем излишно бе премъдрото ви слово.  
Оронта, знайте вий, живее образцово,  
Небето слуша тя — а знае вече аз,  
че тя осъжда туй, що става тук, у вас.

ДОРИНА

Отличен пример, да! Ох, милата госпожа!  
Да, вярно е, че тя живее в строгост Божа,  
но този нравствен плам го ражда старостта

и строгият ѝ нрав е плод на немощта.  
Когато е могла сърцата да пленява,  
тя пила е тогаз наслада до забрава,  
но погледа гасней, на всичко иде край –  
и тя не ще света, що сам я не желай,  
и бърза да си скрий лицето погрозняло  
под тежкия покров на строго покривало.  
За леките жени това е вечен път.  
Те скръбни са, че вред отбягва ги мъжът,  
и в мрачния им страх, сред пълната забрава,  
моралът само веч едничък им остава.  
И строго мерят те на своите блюда  
– разчепкват всичко тук и не прощават да!  
За всички гласно те държат присъда рязка  
но не набожността, а злобата ги тласка  
и завистта, че друг вкусява във света  
благата, що на тях отнема старостта.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

На – ето ви брътвеж по вкус, любезна снахо!  
Мълча си аз у вас и се спотайвам плахо,  
че нейна милост тук разлива се безспир,  
но своята дума аз ще кажа най-подир:  
синът ми стори тук едно премъдро дело,  
че тоя свят човек прие в дома си смело;  
навреме иде той, от Бога вдъхновен –  
да върне в правий път тук всеки заблуден.  
Послушате ли вий – спасени сте тогава:  
кори той само туй, що укор заслужава.  
Че балове, игри, разходки, шум и смях  
измислил ги е тях сам дяволът – за грях.  
Не чуваш нивга там правдиви, мъдри думи,  
а само кух брътвеж, надлътгване и глуми;  
злослови се без срам, осмиват се наред –  
от близкия другар до крайния съсед.  
Тъй умния човек загубва си главата  
сред буйния кипеж и шемет на тълпата,  
де хиляди сплетни заплитат се във миг  
и бърби се безкрай със най-резлив език.  
Стар лекар, мой познат, недавна бях аз чула  
да казва, че това е Бърболонска кула\*.  
По тоя случай той така подхвана реч...

[\* Тук госпожа Пернел иронично заменя Вавилонска с Бърболонска кула, т.е. място, в което се бърбори. Точно такова е и игрословието в оригинала.]

\_Показвайки Клеант.\_

Я! Тоя господин подсмива ми се веч!  
Подсмивайте се вий с другарите си луди.  
Простете, снахо! Да, дълга оттук ме куди.  
Аз млъквам. Казах днес от всичко – само част.  
И няма скоро пак да бъда между вас.

\_Удря плесница на Флипот.\_

Напред! Вий спите тук и лапате мухите!  
Ще ви отпоря аз, проклетнице, ушите!  
Хай тръгвайте напред!



>> СЦЕНА II

\_КЛЕАНТ, ДОРИНА\_

КЛЕАНТ  
Изпратил бих я аз,  
но ако въвн я пак прихване някой бяс?  
Ох, тая баба...

ДОРИНА  
О, наистина е жалко,  
че ваша милост туй не каза преди малко.  
Тя викнала ви би, та всеки да я чуй,  
че още е далеч от име като туй.

КЛЕАНТ  
Нахвърли се върх нас ужасно разярена –  
от своя драг Тартюф е просто заслепена!

ДОРИНА  
Сравнено със сина, това е нищо-да!  
Там казал би човек – на, туй е то беда!  
Последната война го беше вразумила,  
в борба за краля той показва чудна сила.  
Ала откак дружи със тоя мях надут,  
нещастния човек е станал просто луд.  
Нарича го свой брат, скъпи го и го вайка,  
тъй както не скъпи ни син, жена, ни майка.  
Направил го е вече на изповедник свой,  
в кроежи и дела съветник му е той.  
А колко го милей, как нежно го прегръща –  
така не се ласкай дори любима съща.  
На обед му даде най-личен стол, па кима  
и гледа с радост как той лапа за шестима,  
намери хубав къс, веднага му го слага,  
оригне се Тартюф – „Ах, Бог да ви помага!“  
Да, тъй е заслепен. И всичко му е той:  
диви му се безспир и смята го герой.  
Помръдне ли със пръст – то чудо му се струва,  
отвори ли уста – оракул му хортува.  
А ден из ден Тартюф по-здраво го държи,  
омайва го безкрай с преструвки и лъжи;  
измъква тук и там от джеба му парички  
и съди, и кори, и хули тука всички.  
Слугата му – и той върви със него в крак,  
и той раздава ум, дивака му с дивак!  
Уроци ни чете, със ярост във очите,  
изхвърля ни навън червилото, луните\*,  
а кърпичката, що намери оня ден  
в „Цветя на мъдростта“, надра я разярен,  
че смесвали сме ний с престъпност непозната  
свещените неща с неща на Сатаната.  
[\* \_луните\_ – има се предвид изкуствени бенки за лице.]

>> СЦЕНА III

\_ЕЛМИРА, МАРИАНА, ДАМИС, КЛЕАНТ, ДОРИНА\_

ЕЛМИРА

Завиждам ви, че вий не чухте й речта,  
която тя държа на пътната врата.  
Видях мъжа си аз, но той не забеляза,  
вий чакайте го тук – аз горе ще изляза.

КЛЕАНТ

Не ще го спра сега на разговор при мен.  
Ще чакам само тъй – да кажа: „Добър ден.“

>> СЦЕНА IV

\_КЛЕАНТ, ДОРИНА, ДАМИС\_

ДАМИС

Попитайте го вий за брака на сестра ми.  
Аз мисля, че Тартюф му пречи и го мами  
и той затуй така отлага ден из ден –  
а знайте вие как е важно туй за мен.  
Че ако сам Валер се люби с Мариана,  
сестра му пък за мен от Бога е избрана.  
Щом трябва...

ДОРИНА

Иде веч.

>> СЦЕНА V

\_ОРГОН, КЛЕАНТ, ДОРИНА\_

ОРГОН

А, шуре, добър ден!

КЛЕАНТ

Щастлив съм, че така ви виждам освежен.  
Но май полята веч не ще са като лете?

ОРГОН

Дорино!... Шуре драг, за малко потърпете:  
от грижата сърце да облекча завчас –  
да питам по-напред за новини у нас.  
Е, що? През двата дни как мина? Кой що прави?  
Добре ли сте дома? И всички ли са здрави?

ДОРИНА

Ах, завчера цял ден горката госпожа  
във треска и във жар в постелята лежа.

ОРГОН

Ами Тартюф?

ДОРИНА

Тартюф? Той чувствува се славно!  
Пълнее, руменей, разхожда си се бавно.

ОРГОН

Ах, клетия човек!

ДОРИНА  
Дори и вечерта  
ни залък не можа да сложи тя в уста:  
от мъка и бодеж й беше невъзможно.

ОРГОН  
Ами Тартюф?

ДОРИНА  
О, той вечеря си набожно  
и сам пред нея там изяде с доста труд  
две пилета на шиш и половина бут.

ОРГОН  
Ах, клетия човек!

ДОРИНА  
Нощта измина цяла,  
а още ни за миг не беше тя заспала:  
не можеше от жар очи си да закрий.  
И тъй до сутринта над нея бдяхме ний.

ОРГОН  
Ами Тартюф?

ДОРИНА  
Надвит от сладостна омая,  
от яденето той премина в своята стая,  
намъкна се завчас във топлото легло  
и спа до заранта с усмихнато чело.

ОРГОН  
Ах, клетия човек!

ДОРИНА  
Склонихме я най-сетне  
да й се пусне кръв, та малко да й светне;  
и огъня тогаз премина изведнъж.

ОРГОН  
Ами Тартюф?

ДОРИНА  
О, той държа се като мъж  
и за да бъде твърд пред пристъпите груби  
и да навакса той кръвта, що тя загуби,  
със литър вино сам закуси заранта.

ОРГОН  
Ах, бедния човек!

ДОРИНА  
Та тъй са той и тя.  
Да припкам веч и ней да кажа без забава  
как радвате се вий, че тя е вече здрава.

>> СЦЕНА VI

\_ОРГОН, КЛЕАНТ\_

КЛЕАНТ

Присмива ви се тя, мой зетко, под носа  
И — без да ви гневя — ще кажа на часа,  
че, щете или не, тя права е всецяло.  
Та чудо като туй къде се е видяло?!  
Възможно ли е мъж така да ви омай,  
че всичко в своя дом забравихте накрай!  
Извадихте го вий от бедност и неволя  
и стигнахте дотам, че...

ОРГОН

Спрете, шуре, моля.  
Не знайте вий кого корите в тоя час.

КЛЕАНТ

Щом искате — добре, не го познавам аз.  
Ала за да се знай какво е господина...

ОРГОН

Да знаехте — тогаз не знам от нас двамина  
кой щеше да е днес в любов към него пръв.  
О, той е человек... човек... човек... такъв,  
що следва своя път спокойно, неизменно,  
що смята всичко тук за временно и тленно.  
О, да, откак е той — аз станах вече друг,  
аз нямам ни възторг, ни страст към нищо тук:  
той земната любов изтръгна из душа ми —  
и да измрат сега децата ми, жена ми,  
за мен не би било туй никаква беда.

КЛЕАНТ

Отлично, зетко мой, човешки чувства, да!

ОРГОН

Да би видели вий как почна отначало,  
и вашето сърце би с обич затуптяло.  
Във черква всеки ден той идваше смирен  
и падаше така на колене до мен.  
На всички покрай нас привличаше очите —  
с такава страст и жар си шепнеше молбите.  
Въздиша из душа, привежда бледен лик  
и хладната земя целува всеки миг.  
А тръгна ли си — той изтичва през народа  
светената вода да споделим при входа.  
Слугата му — портрет на господаря свой —  
ми каза, че живеи в голяма бедност той.  
Подех да ги даря. Но скромни, в унес жарък,  
той връщаше назад от всеки мой подарък:  
„О, много е това! Това е тройно пак!  
Не заслужавам аз ни погледа ви благ!“  
И щом откажа аз да взема, той тогава  
на просяците сам пред мене го раздава.  
Накрай, по божии знак, прибрах го аз у нас  
и всичко тук добре потръгна оттогаз.  
Той бди и чест е мен, че тук пред всяка друга  
най-много е зает със моята съпруга.  
Той казва ми кой мъж я гледа похотлив  
и тамо е от мен стократно по-ревнив.  
А как се съди сам — да бихте чули вие!

В пращинката дори той грях ще си открие.  
За нищо всеки миг вини се възмутен  
и стига веч дотам, че чух го оня ден  
как сам да се кори пред мене се опитва,  
че бил убил бълха през време на молитва!

КЛЕАНТ

По дявола, но вий сте луди, зетко драг!  
Или пък мене тук вий смятате глупак?  
Та как на тоз брътвеж, кажете ми накратко...

ОРГОН

От думите ви вей безбожие, мой братко!  
Загнездено е то във вашата душа  
и казвам ви го пак и, вярвам, не греша,  
ще ви докара то беда и дни злокобни.

КЛЕАНТ

Това е то ума на вашите подобни!  
Те искат да е сляп тук всеки като тях,  
роден ли си с очи – това е вече грях,  
а щом не вярваш пък набожната им врява,  
безбожник изведнъж те всеки обявява.  
Мислете ме такъв – не искам и да знам:  
душата ми е тук и Бог я вижда сам.  
Със вашите лъжци не ще да ме плените –  
набожните в света са както храбреците:  
тъй както в стръмний път на славата не са  
най-храбри тия, що най дигат си гласа,  
тъй също и светци, които вършат нещо,  
не са ония, що се молят най-горещо.  
Но мъчно ли е пък – да бъде различен  
от лицемера жив набожника смирен?  
А вие сте към тях еднакво мек – и ето  
че маската за вас е равна със лицето,  
преструвката стои наред с искреността,  
лъжливи външен вид замества същността,  
подправена пара с добрата се преплита  
и призрака наред с човека се почита.  
Как странни са по дух мнозинството от нас!  
У нас е заглушен природний, ясен глас,  
ний мислим, че умът ни в тесни рамки върже,  
та без да се свеним, прекрачваме ги бърже,  
и най-светата вещ разваля се у нас  
от преголям размах, от прекалена страст.  
За всеки случай туй известно да ви бъде.

ОРГОН

Да, вий сте учен мъж, почитан сте отвсъде,  
науката в света у вас един се крий,  
едничкия мъдрец и просветен сте вий –  
оракул прозорлив, Катон\* във наше време,  
а всички ний край вас „глупаци“ се зове!

[\* Маркус Порциус Катон (234–149 пр.Хр.) – римлянин, известен със строгостта на нравствения си живот.]

КЛЕАНТ

Не, зетко, аз не съм прочут и просветен,  
науката в света не крие се у мен,  
но с моя скромн ум и знание в главата

от истината знам да различа лъжата.  
И както няма друг, достоен за хвала,  
извън ония, що набожни са в дела,  
и нищо на света по-светло, по-красиво  
от пламъка, що грей в сърце благочестиво,  
така не зная тук по-гнусно нещо аз  
от кряска лъжлив и външния захлас,  
от хитрите светци и смели шарлатани,  
що с най-набожен вид и думи най-отбрани  
се перчат по стъгди и гаврят се без срам  
с онуй, което тук е най-свещено нам.  
Тлей користна душа у люде като тия,  
набожността си те превръщат в търговия,  
доверие и чест купуват си навред  
със медени очи, със подлости безчет.  
Ний виждаме ги как, с премного плам в сърцето,  
те тичат за пари по пътя към Небето.  
Те молят се със жар и просят всеки ден,  
отшелници са — пък в дворци живеят в плен.  
Набожността у тях с порока дружба прави,  
те сръчни са и зли, безсъвестни, лукави  
и погнат ли човек със яростта на вълк,  
прикриват своята мъст под булото на дълг  
и в злобния си гняв са толкоз по-опасни,  
че дигат срещу нас оръжия всевластни,  
че низката им страст, отвред простена веч,  
размахва върху нас божествен огнен меч.  
Безброй таквиз лъжци днес дигат празна врява,  
но правия човек без мъка се познава.  
А има хора днес — това добре го знам, —  
които би могли да бъдат пример нам.  
Я вижте Аристон, я вижте Периандър,  
Оронд, Алсидамас, Полидор и Клитандър!  
И кой-кой свестен ум не се съмнява в тях —  
това не са лъжци, що хвалят се с размах,  
не виждаме ги ний в надутост безконечна,  
набожността у тях е мека и човечна;  
те чуждите дела не съдят всеки час —  
намират, че това е твърде горда страст,  
и строгите слова оставили за други,  
те учат и корят с дела и със заслуги,  
Пребуленото зло у тях не наидва кът  
и техните души по-иначе ценят.  
Не дирят те сплетни, ни козни, а радаят  
и мислят само как по-честно да живеят.  
Въз грешника не се нахвърлят кой-кой път —  
единствено греха те мразят и корят  
и не пламти у тях желание превзето  
да бъдат по светци дори и от Небето  
Това са то мъже и тъй ги схващам аз,  
това са образци за всички и за нас.  
Но вашия човек съвсем не е от тия,  
макар че честно вий го смятате светия.  
Слепи ви лъч лъжлив, неистинска руда.

ОРГОН

Привършихте ли веч речта си, шуре?

КЛЕАНТ

Да.

ОРГОН

Понечва да си иде.\_  
Покорен ваш слуга.

КЛЕАНТ

Едничка дума, моля.  
Оставяме това. Нали по своя воля  
склонихте, щото вам Валер да стане зет?

ОРГОН

Да.

КЛЕАНТ

Назначихте ден, тъй както си е ред?

ОРГОН

Така е.

КЛЕАНТ

А защо отлагате безкрайно?

ОРГОН

Не зная.

КЛЕАНТ

Може би разкайвате се тайно?

ОРГОН

Хм...

КЛЕАНТ

Думата си вий не ще сдържите, да?

ОРГОН

Не казвам тъй.

КЛЕАНТ

За вас било би то вреда.  
Сторете, зетко, туй, що редно е и пътнo.

ОРГОН

Зависи.

КЛЕАНТ

Но защо говорите тъй смътно?  
Аз питам, че за туй Валер ме моли сам.

ОРГОН

Хвала на Бога!

КЛЕАНТ

Та? Какъв ответ да дам?

ОРГОН

Какъвто щете.

КЛЕАНТ

Но потребно е да зная,  
какво кроите вий?

ОРГОН  
Да доведа до края  
онуй, що Бог желай.

КЛЕАНТ  
Но ясност миг поне:  
на думата си вий стоите или не?

ОРГОН  
Довиждане.

КЛЕАНТ  
Сам.  
И тъй, ще трябва да му кажа,  
че става нещо тук — да бъде той на стража.

>     ДЕЙСТВИЕ ВТОРО

>>    СЦЕНА I

\_\_ОРГОН, МАРИАНА\_\_

ОРГОН  
Е, щерко!

МАРИАНА  
Татко?

ОРГОН  
Да, желая тука сам  
да поговоря с вас.

МАРИАНА  
Що търсите вий там?

ОРГОН  
Гледа в една малка стая.  
Могъл би някой друг да ни подслуша лесно,  
за тоя род неща туй място е чудесно.  
Е, хайде. Щерко, аз ще бъда откровен —  
съзирал съм у вас отдавна дух смирен  
и винаги затуй обичах ви сърдечно.

МАРИАНА  
За любовта ви аз признателна съм вечно.

ОРГОН  
Уместно! Щом е тъй, за вас е дълг свещен —  
да гледате и вий да угодите мен.

МАРИАНА  
Вседневно тая цел трепти ми пред очите.

ОРГОН  
Така... Вий наший гост, Тартюфа, как цените?

МАРИАНА  
Кой, аз ли?



ОРГОН

Да. Добре мислете в тоя час!

МАРИАНА

Уви, ще кажа туй, що нрави се на вас.

ОРГОН

Премъдро, щерко, да! Кажете ми тогава,  
че той блести и грей с достойнство и слава,  
че той ви е пленил, тъй както никой друг,  
и само него вий желайте за съпруг.  
Е?

\_Мариана отстъпва назад изненадана.\_

МАРИАНА

Е?

ОРГОН

Какво?

МАРИАНА

Но как?

ОРГОН

Що?

МАРИАНА

Лошо ли ми става?

ОРГОН

Как?

МАРИАНА

Зле чух. За кого да кажа вам тогава,  
че той ме е пленил, тъй както никой друг,  
че само него бих желала за съпруг?

ОРГОН

За наш Тартюфа.

МАРИАНА

Не, кълна се, вий сте в грешка!  
Защо да казвам тук една неправда тежка?

ОРГОН

Да стане правда то желая, щерко, аз  
и щом съм аз решил, туй доста е за вас.

МАРИАНА

Що? Искате...

ОРГОН

Това е моята повеля.  
Така за наший дом Тартюфа ще спечеля.  
Решил съм твърдо: той ще бъде ваш съпруг,  
а вашите мечти...

\_Съглежда Дорина.\_

>> СЦЕНА II

\_ДОРИНА, ОРГОН, МАРИАНА\_

ОРГОН

Що дириите вий тук?

От любопитство веч сте болна, моя драга,  
та пъхате така навсяде своята гага.

ДОРИНА

Не знам дали това, което вѣнка чух,  
е зле разбрана реч, или случаен слух,  
ала за тоя брак аз казах още тамо,  
че туй е лански сняг и дрънканица само.

ОРГОН

Та що? Дотам ли той е странен, а?

ДОРИНА

Дотам,  
че ето на, сега не вярвам аз и вам.

ОРГОН

Аз имам харен цяр за вашата невяра.

ДОРИНА

Разправяйте ни вий за шапката си стара.

ОРГОН

Ще стане скоро туй, що казвам ви сега.

ДОРИНА

Брътвеж!

ОРГОН

Не, щерко, не — това не е шега.

ДОРИНА

Не вярвайте му вий словата закачливи.  
Подбива се.

ОРГОН

О, не...

ДОРИНА

Напразен труд! Не би ви  
повярвал никой тук.

ОРГОН

Едва се сдържам аз...

ДОРИНА

Е — вярваме ви, на! Но по е зле за вас.  
Как може вие, що изглеждате тѣй мъдри,  
вий, с тая тук брада и посребрени кѣдри,  
да бъдете тѣй луд, че да желайте...

ОРГОН

Но,

драга моя, вий сте свикнали с едно  
държание, що веч започва да ме дразни!

ДОРИНА

Ах, не — да продължим, без гняв и думи празни.  
Вий дразните света със тая новина;  
светеца е светец — защо му е жена?  
Той трябва да витай в небесните предели  
и после — всичко туй какво за вас печели?  
Да искате за зет вий, с вашето богатство,  
един бедняк и...

ОРГОН

Млък! Това е светотатство!  
Та тъкмо за това той почит заслужава!  
За честния човек и бедността е слава.  
Тартюфа тя краси, велик е в нея той.  
Загубил е при туй самин имота свой,  
защото не ламти за земното, защото  
се грижи и живей за Бога и Небето.  
Но мойта помощ тук ще има скоро плод:  
ще си възвърне той загубения имот,  
болярството му пак закона ще признае —  
но благородник той, аз мисля, и сега е.

ДОРИНА

Да, той се хвали тъй. Но как суетността  
в душата му живей ведно с набожността?  
Та она, който тук избрал е път небесен,  
със своя произход не хвали се унесен  
и скромния живот на мъж благочестив  
не се нуждай от вик и шум славолюбив.  
Защо се той гордей?... Но туй ви огорчава?  
Добре, да продължим за брака им тогава.  
Вий — свързвате така без мъка, изведнъж  
момиче като туй с един подобен мъж?!  
Не смисляте ли вий, че тук не е прилика,  
че лоши сетнини за тях ще предизвика?  
Насилваме ли ний жената в нейния вкус,  
честта ѝ с туй сами излагаме на трус —  
че верността ѝ тук зависи често пъти  
единствено от туй, какъв ще е мъжът ѝ.  
Можете, що със пръст показва тук светът,  
жените си сами напъждат в тоя път.  
Че трудно е жени да бъдат верни, честни  
при някои мъже, при бракове известни.  
А щерката си кой с омразен мъж венчай,  
пред Бога нейния грях понася той накрай.  
Мислете пред каква опасност вий сте тука!

ОРГОН

Я гледай ти — на мен ще дава тя поука!

ДОРИНА

Съветът е добър, послушайте го вий!

ОРГОН

Я стига празна реч — да свършим, щерко, ний.  
Баща съм ви и знам, що вам ще подобава.  
Валеру обещах ръката ви тогава,

но носи се мълва, че карти той играй,  
пък сещам и че жив безбожник си е май:  
до днеска ни веднъж не съм го срещал в църква.

ДОРИНА

Да, трябва всеки ден край вас да се отърква  
като ония, що за показ ходят там.

ОРГОН

\_Към Дорина.\_  
Потрябвате ли – аз ще ви попитам сам.

\_Към Мариана.\_

Накрай, с Небето той добре е неизменно,  
а туй на тоя свят е благо най-свещено.  
За вас е тоя брак един бленуван рай,  
във нежност и любов денят ви ще сияй  
и верни, двама вий ще си живеете с песни  
подобно на деца, на гълъби небесни  
и буря на вражда над вас не ще извий –  
Тартюф ще е това, що сторите го вий.

ДОРИНА

Да, рогоносец тя от него ще извае.

ОРГОН

Я виж ти ум!

ДОРИНА

Че той по образ цял това е.  
Това му е съдба и нека не коря –  
но тя ще да надвий на вашта дъщеря.

ОРГОН

Прекъсвате ме пак! Я стойте мълчалива!  
Не вретe си носа, де бива и не бива!

ДОРИНА

О, господарю, аз се грижа тук за вас!

\_Тя го прекъсва всеки път, когато той се обърне да говори на  
дъщеря си.\_

ОРГОН

Напразен труд! Не ща да чувам ваший глас!

ДОРИНА

Обичам ви, затуй...

ОРГОН

Не ща това, мълчете!

ДОРИНА

Ще ви обичам аз, макар че вий не щете.

ОРГОН

Я-я!

ДОРИНА

Скъпа е за мен честта ви и не ща

да станете така за присмех на света.

ОРГОН

Ще млъкнете ли вий?

ДОРИНА

Не, мойта съвест права  
пред тоя срамен брак да млъкна ми не дава.

ОРГОН

Ще млъкнеш ли — змия с отровен, зъл език...

ДОРИНА

Ах, вий сте уж мъдрец, а пламвате за миг!

ОРГОН

Да, злъчка ме души, треперят ми ръцете  
и казвам ви накрай решително: млъкнете!

ДОРИНА

Добре, ще замълча, но ще си мисля пък!

ОРГОН

Мисли си, ако щеш, но мене — нито гък!

\_Обръща се към дъщеря си.\_

Та — край... Като мъдрец таз работа добре я  
обмислих аз отвред. Тартюф...

ДОРИНА

Ще побеснея,  
че трябва да мълча!

\_я млъква, щом той си обръща главата.\_

ОРГОН

Не е пръв хубавец,  
но бива го все пак...

ДОРИНА

Шопарче със звънец?

ОРГОН

Дори тогаз, кога човек се не омае  
от дарбите му...

ДОРИНА

Я-я! И тя се колебае!

\_Оргон се обръща към Дорина и я гледа със скръстени ръце.\_

Насила?! Аз да съм, не бих току-така  
простила на мъжа за своята ръка —  
показала му бих след сватбата тогава  
как вързана жена с любовник отмъщава.

ОРГОН

\_Към Дорина.\_

Разбрахме ли се с теб, или си ти без срам?

ДОРИНА

Защо крещите? Аз не казвам нищо вам.

ОРГОН

А що ми правиш ти?!

ДОРИНА

На себе си говоря.

ОРГОН

Настрана.\_

За дързостта й днес най-хубаво ще сторя  
да я ударя тъй, наопаки, със длан.

\_Приготвя се да й удари плесница и при всяка дума се обръща към  
нея; тя стои и мълчи.\_

Приемате, нали, вий, щерко, моя план?

Избрал съм ви съпруг... и щом е тъй, далече...

Към Дорина.\_

Защо мълчиш?

ДОРИНА

Не ща да си говоря вече.

ОРГОН

Ни думица?

ДОРИНА

О не, аз винаги съм кратка.

ОРГОН

Е, хайде, хайде де!

ДОРИНА

Не съм такава патка.

ОРГОН

Към Мариана.\_

Накрай със почитта, която ми дължите,  
пред моя избор вий глава ще преклоните.

ДОРИНА

Като избягва.\_

Наклепала бих аз такъв един съпруг!

ОРГОН

\_След като не успява да й удари плесница, към дъщеря си.\_

Съсипахте ме вий със тая чума тук!

Накарва и светец да стори грях пред Бога.

Да продължавам — веч не искам и не мога.

Със злъчка и със яд напълних се до връх —  
ще поизляза вълн да си поема дъх.

>> СЦЕНА III

\_ДОРИНА, МАРИАНА\_

ДОРИНА

Но няма ли сте вий, или какво, кажете,  
та ролите си тъй размесихме ний двете?  
Стоите си така, потънала във свян,  
и нито реч против безумния му план!

МАРИАНА

Деспот баща! Какво да кажа! Аз съм слаба.

ДОРИНА

Да кажете това — това, което трябва!

МАРИАНА

Кое?

ДОРИНА

Че няма дълг в сърдечните неща,  
че жените се не за майка и баща,  
че булка ще сте вий и редно е тогаз  
жениха да е драг не нему, а на вас,  
пък щом е той пленен от оня дебелак,  
то нека сам тогаз да встъпи с него в брак.

МАРИАНА

Ах, башината власт тежи с такава сила,  
че никога до днес не съм му възразила.

ДОРИНА

Но — иска ви Валер; кажете мен поне:  
обичате ли вий Валера, или не?

МАРИАНА

Към моята любов, уви, си тъй неправа!  
Как може още тук въпрос да се задава?  
Не ти ли поверих аз моите мечти,  
не знаеш ли сама за обичта ми ти?

ДОРИНА

Отде да зная аз не лъжат ли устата,  
че тоя момък тъй вълнува ви душата?

МАРИАНА

Обиждаш ме накрай, Дорино, с твойта реч.  
О, истината тук е доста ясна веч.

ДОРИНА

Та — любите го, да?

МАРИАНА

Да, любя го безкрайно.

ДОРИНА

И също тъй и той ви люби всеотдайно?

МАРИАНА

Аз вярвам.

ДОРИНА

И със жар двамината накрай  
копнеете за брак — така ли?

МАРИАНА  
То се знай.

ДОРИНА  
А вашия баща? А брака с оногова?

МАРИАНА  
Насилят ли ме, знай, на смърт съм аз готова.

ДОРИНА  
На смърт ли?! Виж — за туй не се и сетих аз!  
Отлично средство, да — спасена сте тогаз.  
Но злъчката ми май надига се навънка,  
щом някой се разлей такива да ми дрънка.

МАРИАНА  
О, Боже. Тя със мен си прави тук шегги.  
Безчувствена си ти към чуждите тъги.

ДОРИНА  
Безчувствена съм аз към оня, що дърдори  
и що във тежък час покорно свежда взори.

МАРИАНА  
Борба ли искаш ти? Аз нямам смелостта...

ДОРИНА  
На влюбено сърце пръв дълг е твърдостта.

МАРИАНА  
И мойто в тоя дълг не ще да се засрами.  
Но нека пък Валер надвие на баща ми.

ДОРИНА  
Но щом баща ви тук е станал цял чудак,  
по своя мил Тартюф занесен, и то как?  
И дал е дума сам, а днес не устоява —  
кажете ми какво е крив Валер тогава?

МАРИАНА  
Но бива ли със шум премного да издам  
и своето сърце, и тайния му плам?  
От изблик на любов — да стъпча ли с краката  
срама на своя пол, дълга на дъщерята?  
Ти искаш — пред света така да се открий...

ДОРИНА  
Не искам нищо, не. Желайте, виждам, вий  
Тартюфа за съпруг и много съм сгретила,  
че тук от тоя брак отвръщах ви насила.  
Избрали сте го веч — какво ми хрумна мен?!  
Такъв жених не се намира всеки ден.  
О, господин Тартюф — шегга ли е туй нещо?  
Та господин Тартюф, разсъдим ли по-вещо,  
не е не знам какво, а мъж, почитан днес:  
да водиш тоя мъж — каква велика чест!  
За слава в тоя свят от Бога той е пратен,



на вид е хубавец, по род – болярин знатен,  
лицето му цъфти, врата му е червен –  
вас чака ви до гроб един живот блажен!

МАРИАНА  
О, Боже мой!

ДОРИНА  
И как сърцето ви ще бие,  
че с тоя хубавец венчавате се вие!

МАРИАНА  
Ах, моля ти се, спри – недей с такъв език  
и дай ми помощ ти във тоя тежък миг.  
Готова съм. Добре, да почнеме борбата.

ДОРИНА  
Не, щерката дължи покорство на бащата,  
макар да й даде маймуна за съпруг.  
Но вие сте с късмет – какво пищите тук?  
Ще стигнете с кола, ще наидете в градчето  
цял облак от лели и вуйчовци и ето –  
ще почне разговор от тънко естество.  
А тоя град гъмжи от висше общество –  
ще тръгнете тогаз по гости, но първица  
ще почетете вий госпожата кметица,  
а малко подир туй съдинката, нали?  
Ще ходите на бал, де стене и гърми  
оркестър във състав две гайди сладкогласни,  
в театра с кукли вий ще гледате пък басни.  
Ако мъжът ви там...

МАРИАНА  
Ах, ти ме умори!  
Съвет и помощ дай – това ми говори!

ДОРИНА  
Покланям се.

МАРИАНА  
Нима за тебе е наслада...

ДОРИНА  
Ще стане всичко, да – така ви се и пада!

МАРИАНА  
Но моля те...

ДОРИНА  
О, не.

МАРИАНА  
Ще кажа смело аз...

ДОРИНА  
По вкус ви е Тартюф – добър е той за вас.

МАРИАНА  
Аз имам вяра в теб, открих се без преструвка,  
чуй...

ДОРИНА  
Не, не, скоро вий ще бъдете Тартюфка.

МАРИАНА  
Добре, щом моя клет живот не ти е скъп,  
то остави ме ти сама във мойта скръб.  
Сърцето ми само ще наиде в себе сила,  
за да изпълни туй, което съм решила.

\_Иска да си иде.\_

ДОРИНА  
Хей, стойте, стойте тук! Отсърдих ви се аз.  
Макар и да не ща, но жал ми е за вас.

МАРИАНА  
О, ако тоя брак решила е съдбата,  
не ще живея, знай, за дълго на земята.

ДОРИНА  
Ах, дяволът не е дотолкова пък чер.  
Ще найдем средство ний. Но — ето и Валер.

>> СЦЕНА IV

\_ВАЛЕР, МАРИАНА, ДОРИНА\_

ВАЛЕР  
Госпожо, току-що научих новината,  
що всекиму би тук възраждвала душата.

МАРИАНА  
Коя?

ВАЛЕР  
Че ваш съпруг ще е Тартюф.

МАРИАНА  
Това  
баща ми е втълпил във своята глава.

ВАЛЕР  
Баща ви...

МАРИАНА  
В своя план направил е промяна —  
минута, как това и мен известно стана.

ВАЛЕР  
Наистина?

МАРИАНА  
О, да, наистина, и как!  
Той твърдо настоя пред мен за тоя брак.

ВАЛЕР  
И що за тоя брак сърце ви е решило,  
госпожо?

МАРИАНА  
Що? Не знам.

ВАЛЕР  
И искрено, и мило!  
Та вий не знайте?

МАРИАНА  
Не. А вашия съвет?

ВАЛЕР  
Вземете тоя мъж — това е цял късмет.

МАРИАНА  
Съветвате ме

ВАЛЕР  
Да.

МАРИАНА  
Наистина?

ВАЛЕР  
Така е.  
Че избора е с вкус, туй всеки ще признае.

МАРИАНА  
Добър съвет. Добре! Ще го изпълня аз.

ВАЛЕР  
О, вярвам, че не е тъй мъчно туй за вас.

МАРИАНА  
Тъй както мъчно бе за вас да го дадете.

ВАЛЕР  
Та вам да угодя — развързах ви ръцете.

МАРИАНА  
За ваша радост пък ще го изпълня аз.

ДОРИНА  
Да видим докъде ще стигнат от захлас!

ВАЛЕР  
Така ли е било? Любов?! Измамни речи  
били са...

МАРИАНА  
За това да не говорим вече.  
Вий дадохте ми тук съвета си веднъж —  
да взема тоя, що предлагат ми за мъж,  
и аз ви казвам пък, че щом е тъй, тогава  
ще ви послушам аз без никаква забава.

ВАЛЕР  
Недейте хвърля вий вината върху мен,  
защото тоя брак бе вече предрешен  
и мойта дума тук удобен щит ви стана,

за да прикрийте вий лукавата измяна.

МАРИАНА

Да, истина е туй.

ВАЛЕР

Без друго. Нито ден  
сърцето ви не е копнеяло за мен.

МАРИАНА

Да мислите така — на вас е позволено.

ВАЛЕР

Нали? Но знайте, че сърце ми оскърбено  
не ще да ви прости това току-така:  
аз знам кому да дам и обич, и ръка.

МАРИАНА

Не се съмнявам в туй. С достойнства такива,  
каквито вие...

ВАЛЕР

Не, недейте се надсмива,  
че нямам ги, уви, доказвате го вий,  
но знам едно сърце, що пак за мене бий —  
ив своята добрина при тая ми неслука  
ще ми възвърне то онуй, що губя тука.

МАРИАНА

Ах, загуба! Не ще измине нито ден —  
и ето ви и вас напълно утешен.

ВАЛЕР

О, вярвайте, затуй аз всичко ще направя:  
обижда ни честта тоз, който ни забравя —  
да му отвърнем с туй и нам е дълг открит,  
не можем ли поне — да си дадеме вид;  
че обич към сърце, виновно във забрава,  
е слабост, що света за нищо не прощава.

МАРИАНА

Похвално е това — възвишено дори.

ВАЛЕР

Да, да — и всеки друг това ще одобри.  
Та що пък? Да не би да искате вий още  
душата ми за вас да тлее дни и нощи  
и виждайки ви сам във чуждите ръце,  
на друга да не дам аз моето сърце?

МАРИАНА

Противното и аз желая най-горещо  
и радвала се бих да станеше туй нещо.

ВАЛЕР

Желаете го?

МАРИАНА

Да.

ВАЛЕР

Достатъчно тогаз  
обиждахте ме тук. Ще ви послушам аз.

\_Тръгва; след всеки свой отговор той тръгва да си иде, но винаги се връща.\_

МАРИАНА

Тъй.

ВАЛЕР

\_Връща се.\_  
Но помнете вий, че вашта воля ясна,  
че вий сте тая, що във тоя път ме тласна.

МАРИАНА

Така.

ВАЛЕР

И аз вървя по вашата следа,  
по ваший пример тук.

МАРИАНА

По моя пример, да.

ВАЛЕР

Добре, ще бъде то — денят не е далече.

МАРИАНА

Отлично.

ВАЛЕР

И със вас не ще се видим вече.

МАРИАНА

Добър ви път.

ВАЛЕР

\_Стигнал до вратата. Обръща се.\_  
Ха?

МАРИАНА

Що?

ВАЛЕР

Повикахте ме май.

МАРИАНА

Сънувате.

ВАЛЕР

Добре. Да турим вече край.  
Да. Сбогом.

МАРИАНА

Сбогом.

ДОРИНА

Виж — човек да ви се чуди,  
сътс вашия захлас приличате на луди.

Оставих ви така — да видя докъде  
безумната вражда накрай ще изведе.  
Хей, господин Валер!

—Тя го хваща за ръка и го спира, а той си дава вид, че се много  
противи. —

ВАЛЕР  
Що искаш ти, за Бога?

ДОРИНА  
Елате тук.

ВАЛЕР  
О, не. Пламтя от гняв — не мога!  
Недей ме спира в туй, което тя желай.

ДОРИНА  
Но чакайте!

ВАЛЕР  
Ах, не, решено е — и край.

ДОРИНА  
Я-я!

МАРИАНА  
Моя вид го цял изпълва със омраза —  
ще сторя по-добре веднага да изляза.

ДОРИНА  
—Като оставя Валер и тича подир Мариана. —  
И тя! Къде?

МАРИАНА  
Недей.

ДОРИНА  
Играем на гонещ!

МАРИАНА  
Ах, не, Дорино, не — не можеш да ме спреш!

ВАЛЕР  
За нея моя вид е мъка и обида —  
ще сторя по-добре веднага да си ида.

ДОРИНА  
—Оставя Мариана и тича подир Валер. —  
Но пак ли?! Що за бяс! Аз искам тъй — напук!  
Брътвежите да спрат, и скоро двама тук!

—Тегли ги един срещу друг. —

ВАЛЕР  
Какво ще правиш ти?

МАРИАНА  
Кажете, какви са тия?

ДОРИНА

Ще ви извадя тук от тая бъркотия.  
Вий луд ли сте, та тъй се скарахте за миг?

ВАЛЕР

Не чу ли ти сама тук нейният език?

ДОРИНА

Вий нямате ли ум, та кипнахте такава?

МАРИАНА

Не чу ли го сама какво си позволява?

ДОРИНА

Двустранна глупост! Тя милее все за вас,  
по вас един копней – свидетелка съм аз.  
Той люби ви безкрай и с огън във душата  
желай ви за жена – залагам си главата.

МАРИАНА

Защо ви бе тогаз обидния съвет?

ВАЛЕР

Защо бях питан аз по тоя щур предмет?

ДОРИНА

И двама сте без ум. Я дайте си ръцете!  
Вий първи!

ВАЛЕР

\_Като дава ръката си на Дорина.\_  
Но защо?

ДОРИНА

И вие! Пристъпете!

МАРИАНА

\_Като също дава ръката си.\_  
Защо е всичко туй?

ДОРИНА

Сега ще се открий.  
Не знайте и сами как любите се вий.

ВАЛЕР

Стоите силом тук, защото ви се каза,  
но хората – поне не гледайте с омраза.

\_Мариана обръща очи към Валера и му се усмихва.\_

ДОРИНА

Че влюбений е луд – разбрах сега и аз.

ВАЛЕР

Признайте: с право днес оплаквам се от вас.  
Не сте ли лоша вий, щом можете с наслада  
да карате така сърцето ми да страда?

МАРИАНА

Ами не сте ли пък неблагодарник вий...

ДОРИНА

За туй през други дни ще поговорим ний.  
Да видим що сега със тоя брак да сторим.

МАРИАНА

Кажете ни средство ти и ние ще се борим.

ДОРИНА

Ще действваме тук със ловкост и със ум.  
Баща ви си играй – това е празен шум.  
Но харно е за вас пред волята му властна  
да си дадете вид, че, божем, сте съгласна;  
повярва ли ви той, ще можете тогаз  
отлага с леснина решителния час –  
на всичко има цяр, когато има време.  
Ту болест изведнъж ей тъй ще ви обземе,  
и ей ти тебе срок – невястата в легло!  
Ту имали сте знак с предчувствие за зло:  
намерили сте кост, строшили огледало  
или сте призори сънували умряло.  
Най-харно е, накрай, че той без ваше „да“  
не може ви венча със никого в света.  
Но нужно е сега, за нашата измама,  
за нищо на света да ви не виждат двама.

\_На Валер.\_

Напред и с помощта на свои хора там  
вий правото си тук издействувайте сам.  
А ние да вървим при брата й със време  
и мащеха й днес към нас да привлечеме.  
Хай сбогом!

ВАЛЕР

Как и що ще сториме, не знам –  
надеждите си аз възлагам най-веч вам.

МАРИАНА

Баща ми има власт – и аз сама се плаша,  
но казвам ви го пак; ще бъда само ваша.

ВАЛЕР

О, колко съм честит! Каквото да посмей...

ДОРИНА

Умират за брътвеж туй влюбените, хей!  
Излизайте!

ВАЛЕР

Накрай...

ДОРИНА

Какъв бърбировко само!  
Излизайте през тук, а вие – хе, през тамо!

\_Блъска ги по гърбовете и ги изкарва навън.\_

> ДЕЙСТВИЕ ТРЕТО



>> СЦЕНА I

\_ДАМИС, ДОРИНА\_

ДАМИС

Да ме удари гръм, да ме удави мрак,  
да бъда на света последния глупак,  
ако ми нещо спре решението лудо,  
ако не сторя тук не знам какво си чудо!

ДОРИНА

За Бога! В своя гняв отивате далеч.  
Баща ви казва — да, но туй е още реч.  
Човек едно крои, а идат разни стоги —  
от думи до дела по дълъг път се ходи.

ДАМИС

Ще трябва с тоя мях да се разправя аз  
и да му кажа тук две думи между нас.

ДОРИНА

Ах, тихо! Него ний, а също и баща ви  
на мащеха ви тук сега ще ги оставим.  
Тартюф я слуша, знам — от нея се влияй  
каквото каже тя — угажда й докрай  
и види ми се мен, че твърде му е драга.  
Дано да е така! Това ще ни помага.  
И тъй: заради вас тя днес го вика пак —  
на среща и съвет относно тоя брак,  
да чуе що крои и мисли, па тогава  
да му изтъкне тя какво го застрашава,  
не се ли отрече самин от своя план.  
Сега се молел той — обади ми Лоран,  
но каза ми, че щял да слезе ей сегичка.  
Излезте, моля, вий — да бъда аз самичка.

ДАМИС

Не може ли и аз да чуя всичко тук?

ДОРИНА

О, не. Сама да съм!

ДАМИС

Не ще издам ни звук.

ДОРИНА

Че пламвате за миг, това го всеки знай —  
ще развалите тъй кроежа ни докрай.  
Излезте.

ДАМИС

Ще стоя безстрастен като пън.

ДОРИНА

Но доста! Иде веч. Излизайте навън!

\_Дамис влиза в една стаичка, която се намира в дъното на сцената.\_

>> СЦЕНА II

\_ТАРТЮФ, ЛОРАН, ДОРИНА\_

ТАРТЮФ

\_Като съглежда Дорина, към Лоран.\_  
Сложете бича там до ризата корава,  
молете се всегда Бог мъдрост да ви дава;  
попитат ли за мен — отивам във затвора  
да дам от своя дар на тия клети хора.

ДОРИНА

Я виж каква хвалба, каква осанка строга!

ТАРТЮФ

Какво желайте?

ДОРИНА

Аз...

ТАРТЮФ

\_Изважда от джоба си една кърпа.\_  
Ах, моля ви, за Бога —  
вземете вий от мен таз кърпа по-напред.

ДОРИНА

Защо?

ТАРТЮФ

Покрийте там гърдите си навред.  
Неща от тоя род са страшни, извинете,  
те палят ни духа и раждат греховете.

ДОРИНА

Нима сте тъй горещ и невъздържан вий,  
та всяка плът за вас подобна сила крий?  
Отде е ваший плам, за мен е неизвестно,  
но аз не съм така, не се запалвам лесно  
и гледала ви бих съблечен до пети,  
без голата ви плът сърце ми да смути.

ТАРТЮФ

Това е вече грях, нескромност и обида —  
говорите ли тъй, веднага ще си ида.

ДОРИНА

Не бързайте — сама ще ви оставя аз,  
но имам да предам две думици за вас.  
Във тая стая тук ще слезе госпожата,  
почакайте я вий — тъй каза тя самата.

ТАРТЮФ

Уви, готов съм аз.

ДОРИНА

\_На себе си.\_  
Я виж как стана благ.  
Което казах аз, поддържам си го пак.

ТАРТЮФ

Кога ще дойде тя?

ДОРИНА

Пристига без забава.

Ах, слиза вече, на — оставям ви тогава.

>> СЦЕНА III

\_ЕЛМИРА, ТАРТЮФ\_

ТАРТЮФ

Дано ви Бог дари във своята добрина  
със здраве и живот, и мир, и светлина,  
тъй както туй желай за вечната му слава  
най-скромния слуга, когото той съгрява.

ЕЛМИРА

Обсипвате ме вий с най-ценните блага.  
Но нека по-добре да седнеме сега.

ТАРТЮФ

\_Седнал.\_  
Е, здрава ли сте веч — подир оная треска?

ЕЛМИРА

\_Седнала.\_  
Премина изведнъж. Не ми е нищо днеска.

ТАРТЮФ

Не зная моя глас дали достоен бе  
да проси милостта на вечното Небе,  
но то не чу от мен ни дума, нито сричка,  
която да не бе молба за вас едничка.

ЕЛМИРА

Доброто си сърце терзайте с чужда скръб.

ТАРТЮФ

О, вашия живот за мен е твърде скъп.  
Живота си бих дал — да бъдете вий здрава.

ЕЛМИРА

Към туй ви милостта безкрайна вдъхновява.  
За вашта добрина дължа ви много аз.

ТАРТЮФ

О, нищо е това, когато е за вас.

ЕЛМИРА

Аз исках насаме да поговорим двама  
и радвам се сега, че никой тука няма.

ТАРТЮФ

И аз съм в тоя миг възрадвам и блажен,  
госпожо, че сте тук самичка вие с мен.  
Аз молах се за туй и ден и нощ и ето  
че най-подире чу молбите ми Небето.

ЕЛМИРА

Ще поговорим с вас, но искрен ще сте вий;  
не бива нищо тук сърцето ви да скрий.

ТАРТЮФ

О, случая сега за мен е най-добрия –  
душата си пред вас всецяло да разкрия,  
да кажа най-подир, че моя шум и вик  
по гостите, що тук привлича ваший лик,  
не бе от злост към вас, не бе омраза тайна,  
а беше вдъхновен от ревността безкрайна,  
от порива ми чист...

ЕЛМИРА

Така се и теша –  
вий грижете се, знам, за моята душа.

ТАРТЮФ

\_Хваща ръката ѝ и стиска пръстите ѝ.\_  
О, да, и тоя жар, от който аз се движа...

ЕЛМИРА

Ох, стиснахте ме зле!

ТАРТЮФ

От изблици на грижа!  
Не съм ви мислил зло – забравих се така;  
че по-скоро ви бих...

\_Слага ръка на коляното ѝ.\_

ЕЛМИРА

Но вашата ръка?!

ТАРТЮФ

Да видя що за плат – чудесно мек, ей Богу.

ЕЛМИРА

Ах, моля, стига, ах... че гъдел ме е много!

\_Тя отдръпва стола си, а Тартюф примъква своя стол към нея.\_

ТАРТЮФ

\_Като пипа якичката ѝ.\_  
О, Боже мой, какви дантели – нежен сняг!  
Плетат ги – тъй със вкус и... дявол знае как!  
Невиждано е туй по образи и ритъм.

ЕЛМИРА

О, да... Но друго тук аз исках да ви питам...  
Мъжът ми бил решил Валера да отбий  
и вас да прави зет. Говорихте ли вий?

ТАРТЮФ

Загатна ми това! Но нека вам е ясно,  
че не за туй копней сърцето ми всечасно,  
че другаде за мен са всички красоти,  
че другаде за мен блаженството блести!

ЕЛМИРА

В Небето – знам. У вас не тлей греховен пламък.

ТАРТЮФ

Но в моите гърди не бий сърце от камък.

ЕЛМИРА

Аз мислех пък, че вий сте хладен към света  
и всеки ваш въздъх лети към вечността.

ТАРТЮФ

Нетленната любов, що свързва ни с Небето,  
пред земните неща не спира ни сърцето  
и тая красота, що Бог е тук създал,  
ни мами и зове да вземем своя дял.  
В подобните на вас Небето се оглежда,  
но вий сте му били най-светлата надежда;  
дарило ви е то с такъв неземеи чар,  
че вашето лице пленява млад и стар  
и аз ви гледам тук, създание прекрасно,  
и щедрия Творец възславям велегласно,  
а в моето сърце гори любов и плам  
към тая, в която Той изваял се е сам.  
Изпървом се боях, че тая страст облада  
душата ми по знак на силите на ада,  
и криех се от вас — реших да бъда твърд  
и да избавя тъй душата си от смърт.  
Но скоро аз разбрах, о, хубост ненагледна,  
че тая страст не е ни грешна, нито вредна,  
че тя живяла би във мир с набожността —  
и своето сърце отпуснах без юзда.  
Признавам си самин, че върша смело нещо,  
предлагайки ви тъй това сърце горещо,  
но своята немощ аз оставям настрана  
и чакам всичко тук от вашта добрина,  
възлагам си на вас надеждите и своя  
живот, и своята чест, съня си и покоя —  
чрез вас ще бъда тук с една-едничка вест  
безкрай честит или нечувано злочест.

ЕЛМИРА

Любезно е това признание, но пада  
от ясното небе със гръм и изненада;  
че длъжен бяхте вий, така се чини мен,  
да бъдете и твърд, и малко по-студен.  
Такъв набожен мъж, какъвто аз ви зная...

ТАРТЮФ

Набожникът — и той човек е най-накрая.  
А спре ли взор човек на вашта красота,  
омайва се завчас, забравя мъдростта.  
О, моите думи тук изглеждат странни, зная,  
но аз не съм дърво, ни ангел пък — от рая.  
И сметнете ли грях вий моите слова,  
омайния си лик винете за това,  
че щом ви зърнах аз, обля ме тръпка жарка  
и вий от него миг сте моя господарка.  
Божествения взор и дивното лице  
сломиха твърдостта на моето сърце —  
напразни бяха тук молитвите, сълзите,  
обсебихте ми вий и дните, и нощите.  
Аз казвах туй с очи, с въздишки, всеки миг,

излагам ви го днес открито и с език.  
Погледнете ли вий с добро и дух отворен  
безкрайната печал на ваший роб покорен  
и слезете до мен, последния в света,  
с целителния дар на своята доброта,  
аз кланял бих се вам, о, чудно райско цвете,  
с любов, каквато тук не помнят вековете.  
Не ще очерни туй честта ви на жена –  
не бойте се при мен от никаква злина.  
Любезните момци, любимци на жените,  
са шумни в любовта и щедри на хвалбите.  
Те брътвят и крещат на всеки кръстопът –  
за всеки поглед мил завчас ще разгласят  
и злият им език самин петни олтаря,  
пред който от любов сърцето им изгаря.  
Но хора като нас горят със таен плам,  
спокоен е човек, облекне ли се нам,  
че с грижите за нас, за чистото си име  
любимото лице ний, без да щем, щадиме.  
Единствено при нас ще наиде всеки плах  
любов без хорски шум и сладости без страх.

ЕЛМИРА

Стоя и слушам тъй речта красноречива,  
с която се пред мен душата ви излива.  
Но, никак ли на ум не ви дохожда вам,  
че мога всичко туй Оргону да предам,  
че само при вестта за среща като тая  
на дружбата му с вас ще дойде мигом края?

ТАРТЮФ

О, зная аз, че вий сте пълна с доброта  
и тя ще ми прости сега за смелостта,  
че мойта слабост вий накрай ще извините  
със буйната любов, що къса ми гърдите;  
ще спомните сама, съзрели си ликът,  
че имам аз очи и туй сърце е плът.

ЕЛМИРА

По други начин тук постъпила би друга,  
но сдържаний ми нрав ще бъде вам в услуга.  
Не ще узнай Оргон за вашите слова,  
но искам пък от вас в отплата за това  
да видиме венчан Валера с Мариана,  
без козни и бавеж, че много вече стана  
и вий самия веч да не ламтите тук  
да вземете това, що пада се на друг,  
и...

>> СЦЕНА IV

\_ДАМИС, ЕЛМИРА, ТАРТЮФ\_

ДАМИС

\_Като излиза от стаичката, където се бе оттеглил.\_  
Не, госпожо, не – това така не бива!  
Аз чух от край до край речта му нечестива;  
доведе ме само Небето в тоя кът,  
само на мойта мъст то даде лесен път

и в гордия светец, що вредил ми е вчера,  
ще блесне пред света ликът на лицемера  
и татковия взор ще види без покров  
смирения подлец, що фъфли за любов!

ЕЛМИРА

Дамисе, стойте. Не! Тъй, мисля, по-добре е –  
в отплата за това той сам ще поумнее.  
Нали му обещах, не ми пречете в туй,  
не е по моя нрав на пътя да се чуй.  
Разумната жена не смята за потребно  
да трови своя мъж със глупости на дребно.

ДАМИС

Постъпвайте така, щом право е за вас,  
избирам други път и прав съм си и аз.  
Пощадата е тук над случая насмешка,  
а в дръзката си власт набожността му жежка  
доволно взема връх над моя гняв правдив  
и сея у дома раздора нечестив!  
Баща ми доста веч бе роб на лицемера,  
що спъва моя брак чрез тоя на Валера –  
от хитрия мазник ще бъде той спасен:  
Небето праща днес и средството на мен.  
За тоя случай аз ще му въздавам слава,  
да го пропусна тъй – не бива и не става!  
Че той ми е в ръка и бъда ли глупак,  
то, негли, с право би ми го отнело пак.

ЕЛМИРА

Дамисе...

ДАМИС

Не! О, не! Ще сторя, както зная!  
Душата ми е днес пред портите на рая,  
тя иска най-подир небесна мъст да пий,  
напразни са слова – не ще ме спрете вий!  
Да, случката със вас ще бъде тук разкрита  
и аз ще пия мъст и сладост до насита.

>> СЦЕНА V

\_ОРГОН, ДАМИС, ТАРТЮФ, ЕЛМИРА\_

ДАМИС

Минавате насам о, тате, в споен час –  
ще чуйте новина, нечакана от вас.  
За вашата любов и нежности на едро  
добрия господин отплаща ви се щедро  
и в своята ревност той дотам отиде днес,  
че иска да убий семейната ви чест.  
Заварих го ей тук да моли госпожата  
за лек на похотта, що къса му душата.  
Със кроткия си нрав решила беше тя  
да премълчи това, що тук я сполетя,  
но аз при тоя срам към вас открито ида,  
че сметнах: да мълча – за вас ще е обида.

ЕЛМИРА

Да, мъдрата жена не бива никои път  
да буни с празен шум семейния си кът.  
Брътвежът не петни честта ѝ с тежки рани;  
достатъчно е тя да знай да се отбрани.  
Така е. И да би се чувал моя глас,  
мълчали бихте вий, Дамисе, в тоя час.

>> СЦЕНА VI

\_ОРГОН, ДАМИС, ТАРТЮФ\_

ОРГОН

Възможно ли е туй, що чух, о, прави Боже?!

ТАРТЮФ

Да, братко, и дотам, че по-много не може!  
Пред вас е грешник лих и роб на похотта,  
разбойник и злодей, невидан във света,  
аз цял воня от грях и цял в проказа гния,  
живота ми е низ от сласт и мръсотия!  
И виждам тук накрай, че гневното Небе  
чрез вас – и моя срам, и мен ще погребее.  
О, нека ме винят в престъпност най-нечута –  
не ще се защитя пред вас във таз минута.  
Повярвайте накрай, скокнете в гняв и бяс,  
изритайте ме вий, махнете ме от вас!  
С какъвто и позор да бихте ме покрили,  
заслужил съм го аз напълно, братко мили!

ОРГОН

\_На сина си.\_

О, как можа – подлец! Не те ли догреша  
да черниш тоя мъж със ангелска душа?

ДАМИС

Какво?! С лъжлив език и кротост лицемерна  
ще ви замаже той...

ОРГОН

Да млъкваш, чумо черна!

ТАРТЮФ

Ах, нека продължи – грешите със това  
и вярвайте му вий правдивите слова.  
Защо да сте добър при случай тъй злокобен?  
Не знайте ли, че аз на всичко съм способен?  
Осланяте се вий на скромния ми вид  
и мислите ме строг и честен, и открит?  
О, външността ми тъй замайва ви главата,  
о, аз не съм това, що цял народ ме смята!  
Говорят, че съм бил човек почтен и благ,  
но всъщност, братко – аз не чиня ни петак.

\_Обръща се към Дамис.\_

Да, продължете вий, мой сине, без пощада –  
зовете ме крадец, убиец от засада,  
обсипвайте ме с град от гнусни имена –  
аз мълком ще стоя пред вас на колена,



ще слушам и ще знам, че с право съм наказан,  
задето тъна цял във грях и във съблазън.

ОРГОН

Към Тартюф.  
Ах, стига, братко мой!

Към сина си.  
Не се ли умили,  
подлецо...

ДАМИС

Как? Нима — словата му или...

ОРГОН

Към сина си.  
Обеснико, млъкни!

Към Тартюф  
Станете, братко мили!  
Безсрамник!

ДАМИС

Но...

ОРГОН

Мълчи!

ДАМИС

Та ний ли сме скроили?!...

ОРГОН

Млъкни, ще ти строша дебелата глава!

ТАРТЮФ

За Бога, братко мой, не слушайте гнева!  
Че по-добре е гръм да ме убий сред пладне,  
отколкото за мен и косъм да му падне.

ОРГОН

На сина си.  
Неблагодарник!

ТАРТЮФ

Не! За него падам аз  
пред вас на колене...

ОРГОН

Като също коленичва и прегръща Тартюф.  
Вий смейте се над нас!

На сина си.  
Негодник! Виж — душа!

ДАМИС

Но...

ОРГОН

Млък.

ДАМИС  
Що?!

ОРГОН  
Стига врява!  
Аз знам кое те тѣй към него озлобява:  
вий мразите го тук и ей ви днеска, на –  
сдушени във едно – слуги, деца, жена;  
вий туряте във ход възможно, невъзможно,  
да махнете от нас това лице набожно.  
Но колкото расте нечистия ви бяс –  
със двойна сила тук държа го здраво аз.  
Гордеете се вий, но малко ви остана:  
ще бъде скоро той венчан със Мариана.

ДАМИС  
Ще я дарите вий насила със съпруг?

ОРГОН  
Да, да, и още днес – на всички ви напук!  
Презирам ви аз вас и тѣй ще ви ударя,  
че ще познайте кой е тука господаря.  
Безделнико, падни на колене във миг  
и искай прошка ти от тоя мъченик!

ДАМИС  
От тоя лицемер?! От тая твар лукава...

ОРГОН  
Я виж го ти – не ще, и още наскърбява?!

\_На Тартюф.\_  
Тояга дайте, хей! Не спирайте ме пак!

\_На сина си.\_  
Със туй напущаш ти домът ми, о, глупак,  
и нивга веч не смей да ми пристъпиш прага.

ДАМИС  
Да, да, напущам! Но...

ОРГОН  
Измитай се веднага!  
Бъди проклет! И знай, че като сетно средство  
ще бъдеш още днес лишен и от наследство.

>> СЦЕНА VII

\_ОРГОН, ТАРТЮФ\_

ОРГОН  
Така да оскърби една душа безгрешна!

ТАРТЮФ  
Прости му, о, Небе, за мъката ми днешна!

\_На Оргон.\_  
Да знайте как скърбя и вие ми се свят,  
задето ме петнят пред моя свиден брат!

ОРГОН

Ах!

ТАРТЮФ

Мисълта дори за тая зла отплата  
с отрова и със плам разкъсва ми душата...  
От ужас тръпна цял... Припада ми мора...  
Едва поемам дъх и може да умра...

ОРГОН

\_Тича, облян в сълзи, към вратата, през която изгони сина си.\_  
Разкайвам се, че спрях ръката си сърдита  
и те не смазах в миг, разбойнико, на пита!

\_Към Тартюф.\_

Не се тровете вий, не си правете зло!

ТАРТЮФ

Ах, нека прекратим. Било, какво било.  
Аз виждам – в тоя дом обсипват ме с омраза,  
ще бъде по-добре оттук да си изляза.

ОРГОН

Шегувате се вий!

ТАРТЮФ

Те ровят всеки ден  
у вас да породят съмнение към мен.

ОРГОН

Но моето сърце на тях не дава вяра...

ТАРТЮФ

О, туй ще продължи – и де ще ни закара?  
Това, що ваший ум отхвърли в тоя час,  
ще бъде някой ден повярвано от вас.

ОРГОН

Не, нивга, братко мой!

ТАРТЮФ

Ах, братко, за жената  
е лесно да замай на своя мъж главата.

ОРГОН

Не!

ТАРТЮФ

Тръгвам. Щом не съм у вас, о, братко мой,  
ще няма и повод за злоба и за вой.

ОРГОН

Нанасяте с това на мене смъртна рана!

ТАРТЮФ

Е, щом като е тъй – тогава ще остана.  
Обаче, ако...

ОРГОН

Ах!

ТАРТЮФ

Прието. Нито реч!

Но аз от тоя миг обръщам друго веч:  
честта е нежна вещь и дружбата ни тука  
налага ми да знам кое поражда клюка.  
От вашата жена ще бягам занаяпред...

ОРГОН

Напротив, с нея вий ще бъдете зает.  
Беснеят ли от яд, аз весел ще се смея.  
Да, нека всеки ден ви виждат двама с нея!  
Но туй не стига, не! На всичките напук  
ще ви направя аз и мой наследник тук:  
с дарение по акт ще дам на вас изцяло  
богатството, що мен е в тоя свят остало.  
За мен зетят мили, приятелят един,  
е по-скъп от жена, от майка и от син.  
Ще вземете ли вий това, що вам се дава?

ТАРТЮФ

Да бъде онова, що Господ повелява!

ОРГОН

Ах, клетия! Сега — за акт на моя брат!  
И нека се стопят злодеите от яд!

>     ДЕЙСТВИЕ ЧЕТВЪРТО

>>    СЦЕНА I

\_КЛЕАНТ, ТАРТЮФ\_

КЛЕАНТ

Говорят всички, да. И нека не грешиме:  
мълвата не краси пресветлото ви име.  
Затуй навреме аз ви срещам тоя ден —  
да чуйте с две слова един съвет от мен.  
Не ще разглеждам тук що казват и гадаят,  
оставям всичко тук — за мен е важен краят.  
Да кажем, че Дамис е бил неправ — тъй на —  
и вие сте били нападнат без вина.  
не е ли дълг и християнска слава —  
човек да не мъсти и всичко да прощава?  
И как търпите вий — за тоя случай тром  
да бъде син изгнан от своя бащин дом?  
Открито казвам пак и вярвайте ми само:  
осъжда ви за туй и мало, и голямо.  
Та чуйте ме накрай — и престанете веч:  
недейте тласка вий раздора по-далеч.  
Пожертвуйте днес гнева ей пред Небето  
и помирете пак бащата и детето.

ТАРТЮФ

Уви! От все сърце желал бих тоз поврат,  
не храня аз ни мъст към него, нито яд,  
прощавам му съвсем скръбта и горчилата  
и с радост бих си дал за него и душата.

Но вечното Небе не е съгласно с нас –  
и върне ли се той, ще си отида аз.  
След пристъпа му днес и страшните обиди  
да бъдем редом тук май чудно ще се види.  
И Господ знай какво би сметнали за мен –  
във тънка хитрина ще бъда обвинен.  
И всеки ще рече, че сам си знам вината,  
затуй съм милостив и щедър в добрината –  
и дия с помощта на милите очи  
да го накарам аз отново да мълчи.

КЛЕАНТ

Залъгвате ни вий със думи лицемерни  
и доводи съвсем надути и неверни.  
Небето ли? Че кой е натоварил вас?  
Виновниците то наказва и без нас.  
Та грижата затуй вий нему оставете –  
помнете, че дължим любов на враговете.  
И следвайки докрай по истинския път,  
недейте мисли вий как щели да рекат.  
Какво? Нима брътвеж за щяло и нещяло  
би могъл да възпре едно човечно дяло?  
Не, нека правим туй, що повелява Той,  
и се не плашим ний от празен шум и вой.

ТАРТЮФ

Аз казах, че простих постъпката неправа,  
и сторих, значи, що Небето повелява,  
но след разкола днес и дръзката лъжа  
не повелява то със него да дружа.

КЛЕАНТ

В замяна на това, изглежда, повелява  
да давате ухо на къщната разправа  
и вземате ей тъй, като отронен плод,  
без право и закон един дарен имот?

ТАРТЮФ

Но тоя, що ме знай, ни миг не ще се чуди –  
не ще помисли той за користи подбуди.  
О, моите очи не ще се заслепят  
от всичките блага на тоя грешен свят.  
И ако аз приех и се реших веднага  
да взема онова, що тук ми се предлага,  
то бе, защото сам боях се от сърце,  
че тежият имот ще падне в зли ръце,  
че с тоя куп злато наследника безгрижен  
не би, тъй както мен, подкрепял своя ближен,  
не би могъл така умело да гребе –  
за слава и за чест на вечното Небе.

КЛЕАНТ

Защо пък виждам вас от тоя страх подгонен?  
Да мисли за това наследника законен.  
Та дайте нему вий: с имота си той сам  
да прави, щото ще – за слава или срам.  
Защото по-добре е той да го пропие,  
а не да ви рекат: „Ограбихте го вие!“  
Но аз съм във възторг – как вий, светец прочут,  
предложения дар приемате без смут?!

Та кой свещен закон, кой мъдър проповедник  
вещай да оберем законния наследник?  
И щом Небето пък след вашия разлом  
не иска ви в едно с Дамиса в тоя дом,  
не е ли по-добре, на всички за поука  
да бяхте скромно вий излезнали оттука,  
отколкото така — без ред и правда —  
от бащиния дом да пъдите сина?  
За името ви тук, това не ще отмина,  
ще бъде...

ТАРТЮФ

Ах, часът е три и половина,  
зове ме горе дълг благочестив и свет —  
ще ме простите вий, че много съм зает.

КЛЕАНТ

Я?

>> СЦЕНА II

\_ЕЛМИРА, МАРИАНА, ДОРИНА, КЛЕАНТ\_

ДОРИНА

Господарю мой, помагайте за Бога —  
душата й гори от мъка и тревога,  
че татко й годех довечера желай  
и всеки минал миг отчайва я безкрай.  
Ще дойде скоро той. И нека, съюзени,  
със сила, с хитрини, простени, непростени,  
да развалиме ний злостния му план.

>> СЦЕНА III

\_ОРГОН, ЕЛМИРА, МАРИАНА, КЛЕАНТ, ДОРИНА\_

ОРГОН

Аа! Радвам се, че тук е целий дом събран.

\_На Мариана.\_

Контракта, що държа, ще ви разсмей веднага —  
вий знайте веч какво ви нося, щерко драга.

МАРИАНА

\_На колене.\_

Пред вечното Небе, що вижда мойта скръб,  
кълна ви в светостта на всичко, татко скъп:  
недейте в своята власт ми свързва тъй ръцете  
и с малко свобода сърцето ми дарете.  
Не карайте ме днес да укорявам аз  
Небето за това, що тук дължа на вас,  
и тоя клет живот, що вие сте ми дали,  
не хвърляйте го в ад от мъки и печали.  
Не давате ли вий във своя гняв суров  
да взема тоя, що изпълва ме с любов,  
спасете ме поне, за Бога, от тогова,  
що пълни мойта гръд с погнуса и отрова,  
не тласкайте ме вий във зиналата паст

с могъщата ръка на бащинската власт!

ОРГОН

Чувствайки, че се разнежда.  
Не бивай слабо ти – мълчи, сърце човешко!

МАРИАНА

Че той е драг на вас – това не ми е тежко;  
дарете го с възторг, с имоти и пари,  
придайте му накрай и моите дори,  
оставям ги на вас – вземете ги веднага,  
но на самата мен недейте тъй посяга  
и позволете вий да свърша своите дни  
на някой манастир сред мрачните стени.

ОРГОН

Я! Мойта дъщеря набожна става вече –  
шом стария баща на любовта й пречи.  
На крак! И ако тъй е страшно туй за вас,  
ще бъда двойно прав да ви принудя аз:  
убийте с тоя брак любов, мечти, захласи  
и стига вече с тях тревожихте баща си.

ДОРИНА

Но как...

ОРГОН

Мълчете там! Не е до вас това!  
Не ще търпя дори да мръднете с глава!

КЛЕАНТ

Един съвет поне да бихте позволили...

ОРГОН

Съветите ви, знам, са умни, братко мили!  
В тях свети мъдростта и те ни правят чест,  
но позволете вий да ги не слушам днес.

ЕЛМИРА

Това, що виждам тук, устата ми сковава  
и вашта слепота ме просто удивлява:  
дотоам да е човек омаян, заслепен –  
да смята клевета и туй, що стана с мен!

ОРГОН

Да, вашият слуга от външността се мами;  
известно е, че вий закриляте сина ми,  
та премълчахте днес, че подлия хлапак  
безчестно клевети невинния добряк.  
Спокойна бяхте вий, че правехте услуга,  
да беше вярно то – изглеждала би друга.

ЕЛМИРА

Нима е нужно пък да пламнем в гняв суров  
пред простите слова на чуждата любов?  
И по-добре ли би се пазила жената  
със мълнии в очи и клетви във устата?  
В подобен случай аз – усмихвам се едва:  
не ми е по душа да дигам шум с това.  
Похвално е да сме почтени, но и кротки –

не са по моя нрав настръхналите котки,  
чиято чест се крий зад зъби и нокте,  
и шукне ли човек, одрали, би го те.  
Не ща такава чест – Небето е свидетел!  
Аз искам скромна чест и тиха добродетел  
и вярвам, че щитът на хладния отказ  
отблъсква по-добре една ненужна страст.

ОРГОН

Не ще се заблудя – недейте тъй се труди.

ЕЛМИРА

О, слабостта ви пак ме хвърля във почуди!  
Но що би рекли вий – да бихте в тоя час  
видели ясно сам, че правда казвам аз?

ОРГОН

Да видя?

ЕЛМИРА

Да.

ОРГОН

Брътвеж.

ЕЛМИРА

Но що, ако пък сторя  
да видите самин, че правда ви говоря?

ОРГОН

Ех, вятър!

ЕЛМИРА

Но поне отговорете вий!  
Не искаме от вас на вяра нищо ний.  
Да кажем, че ей тук на скрито вий стоите  
и чуйте със уши и видите с очите –  
що казали би вий за вашия добряк?

ОРГОН

Ще... ще... ще... Не, не ще да кажа нищо пак.  
Не е възможно то.

ЕЛМИРА

Но много вече става:  
излиза, че съм аз клеветница тогава.  
Ще трябва най-подир да махна със глава  
и ви направя сам свидетел на това.

ОРГОН

Съгласен съм. Добре. Задачата е мъчна –  
ще видиме накрай доколко вий сте сръчна.

ЕЛМИРА

\_Към Дорина.\_  
Повикайте го тук.

ДОРИНА

\_Към Елмира.\_  
Хитрецът много знай:



да бъде уловен – ще бъде трудно май.

ЕЛМИРА

Не! Мама се човек от тоя, що обича –  
от себелюбство сам в заблуда се увлича.  
Пратете го при мен.

Към Клеант и Мариана.  
А вий – навън! Ни звук!

>> СЦЕНА IV

ЕЛМИРА, ОРГОН

ЕЛМИРА

Пъхнете се сега под тая маса тук.

ОРГОН

Как?

ЕЛМИРА

Трябва да сте скрит. Без туй не ще да може.

ОРГОН

Под масата ли?

ЕЛМИРА

Да! Но хайде де! О, Боже!  
Ще съдите накрай. Каквото правя – знам.  
Пъхнете се сега и скрийте ли се там,  
ни глас да се не чуй, ни косъм да се мярка.

ОРГОН

Признавам си, че тук отстъпвам ви без мярка,  
но – нека видим как ще стигнете брега.

ЕЛМИРА

Аз вярвам, че не ще отвърщате сега.

На мъжа си, който е под масата.

Ще вляза тука аз във област май трънлива,  
не се гневете вий, недейте се открива.  
Каквото да река, не смятайте го грях –  
нали ще целя туй, което обещах.  
С преструвка и лъжа (че нуждата ме тласка)  
ще го накарам аз да смъкне своята маска:  
ще го лаская тук със нежност и ще дам  
простор на любовта и дръзки му плам.  
И тъй като това за вас едничък става,  
за вас играя тук една игра такава,  
намерите ли вий, че стига, тя ще спре  
там, гдето според вас ще бъде най-добре.  
Захласа му самин вий можете пресече,  
щом видите, че той отива надалече –  
та убедя ли вас, щадете си честта:  
спестете всичко, що е лишно за целта.

Това засяга вас. Тук вий сте господаря  
и... Иде... Стойте там. Недейте проговаря.

>> СЦЕНА V

\_ТАРТЮФ, ЕЛМИРА, ОРГОН\_

ТАРТЮФ  
Повикаха ме пак за разговор при вас.

ЕЛМИРА  
Да, имам тайни тук да ви открия аз.  
Но вижте да не би да стане изненада  
и затворете там, че можеме пострада.

\_Тартюф затваря вратата и се връща.\_

Не би било добре да се повтори пак  
това, що стори днес безумния хлапак.  
Светът не е видял подобна изненада;  
уплаших се за вас и трепет ме облада  
и вий видяхте сам, че сторих всичко аз  
да мога да смиря Дамисовия бяс.  
Наистина, от страх, несръчност и замая  
не се досетих аз да го опровергая,  
но, слава Богу, пак добре се нареди  
и по-добре сме ний, отколкото преди.  
Почитан сте — това разпръсна тая буря  
и моят мъж на вас съмнение не туря.  
Напук на всички тук и злия им език  
той иска да сме с вас ний двама всеки миг.  
И туй ми дава днес, без никаква тревога,  
да се затворя с вас и прави ме да мога  
да поднеса едно сърце, което бий,  
да сподели страстта, що днес открихте вий.

ТАРТЮФ  
Това, що чувам тук, във мене смут извика —  
госпожо, вий сега променяте езика.

ЕЛМИРА  
Щом днешният отказ ви толкова гневи,  
как малко знайте вий сърцето ни, уви!  
Как малко знайте вий що шепне то тогава,  
кога една жена се слабо защитава.  
Природният ни свян въстава всеки път,  
щом чуждите мъже за нежност ни шептят,  
макар и да горим от обич, както вие,  
сърцето се свени така да се открие.  
Ний браним своята чест, но външния ни вид  
ви дава ясен знак, че пътят е открит,  
че само от уста противим се тогава,  
че нашия отказ ви всичко обещава.  
Признавам: позволих си много свобода  
и своя женски свян насилих доста, да.  
Но щом като веднъж показах ви се смела,  
кажете: бих ли тъй с Дамиса се заела,  
изслушала ли бих със кротост на лице  
горещите слова на вашето сърце,

покрила ли бих тъй онуй, що беше видно,  
ако това сърце не бе за мене свидно?  
И ако пожелах да разваля тогаз  
женитбата, що тук предлага се на вас,  
нима във тоя миг словата не мълвяха  
за чувствата към вас и тайната уплаха,  
че сключен тоя брак, ще се дели накрай  
със друга туй сърце, що цяло се желай?

ТАРТЮФ

Госпожо, в тез слова наслада дивна има,  
когато ги мълви една уста любима:  
в сърцето ми тече на гъсти струи мед –  
подобна слабост то не помни по-напред.  
Да бъда драг на вас – за мен бе цел велика  
и вашата любов блаженство в мен извика,  
но позволете вий на туй сърце у мен  
да се съмнява пак във своя рай блажен.  
Бих сметнал всичко туй една преструвка честна –  
да бъде спряна тъй женитбата известна.  
И нека заявя открито на това:  
не вярвам никак аз на нежните слова,  
щом вашта доброта, която тъй желая,  
не би ги със дела доказала накрая,  
та тъй да бъда аз наздраво убеден  
в чаровната любов, що храните към мен.

ЕЛМИРА

Кашля, за да предупреди мъжа си.  
Как? Бързате във миг да стигнем туй, което  
е най-последен знак за плама на сърцето?  
Признават ви се тук, шептят ви вече час,  
но всичко туй не е достатъчно за вас  
и вие най-подир за нищо би го взели,  
не стигне ли човек до крайните предели?

ТАРТЮФ

Словата не гасят сърдечния ни плам.  
Човек не вярва туй, що не заслужава сам,  
не вярва лесно той във щастие и слава –  
едва като вкуси, тогаз се уверява.  
За вашта добрина не съм заслужил аз,  
затуй се в своя рай съмнявам в тоя час,  
затуй не вярвам аз това, що чух с ушите,  
щом вие със дела не ще го подкрепите.

ЕЛМИРА

О, вашата любов е цял тиранин лют!  
Как моята душа тя хвърля в странен смут!  
С каква всевластна мощ заграбва тя сърцата,  
как иска своя дял със буйност непозната!  
Та няма ли юзда за нея, нито стреме,  
не бива ли човек душа да си поеме?  
Прилично ли е тъй жестоко да налага,  
да иска всичко, що желае – днес, веднага,  
да изкориства тъй, в настойчив сляп захлас,  
страстта и слабостта, що имат къмто вас?

ТАРТЮФ

Но щом със драгост вий ми слушате молбите,

защо ме във това с дела не уверите?

ЕЛМИРА

Нали ще оскърби желаното от вас  
Небето, що вий сам зовете всеки час?

ТАРТЮФ

Небето? Щом е То — тогава лесно нещо:  
подобни пречки аз премахвам доста често.  
И нека да ви то не спира никои път.

ЕЛМИРА

Но тъй ни плашат вред със Страшния му съд!

ТАРТЮФ

Аз мога да смиря душата ви страхлива  
и знам изкуство аз, що съвестта приспива.  
Небето смята грях това и онова,  
но с него можем ний излезе наглава.  
При нужда има днес една наука блага,  
що късите юзди на съвестта разтяга  
и стореното зло умее да измие  
с оная чиста цел, що имали сме ние.  
Ще ви науча аз, госпожо, и на двете —  
тръгнете само вий и мен се облекнете,  
смирете моя плам и нямайте вий страх —  
за всичко аз един поемам всеки грях.

\_Елмира кашля.\_

Вий кашляте така...?

ЕЛМИРА

Да, мъчи ме в гърдите.

ТАРТЮФ

Бонбонче от сладник — не ще ли позволите?

ЕЛМИРА

Настинала съм зле. И никакъв сладник  
не ще ме облекчи, изглежда, нито миг.

ТАРТЮФ

Това е лошо, да.

ЕЛМИРА

Прелошо, ако щете.

ТАРТЮФ

Та — лесно ще ви аз прогоня страховете:  
във пълна тайна тук сте сигурни сами!  
А злото става зло, когато нашуми;  
осъжда ни света за туй, що стане знайно,  
и ний не вършим грях, кога грешиме тайно.

ЕЛМИРА

\_След като кашля пак.\_

Аз виждам, че накрай ще трябва да ви дам  
това, което вий желайте с толкоз плам,  
че по-малко от туй не бива и да моля:

не ще се уверят, не ще им е по воля.  
Че стигаме дотам, е тежко, то се знай  
и аз насила тук приемам тоя край.  
Но тъй като натам с упорство друг ме кара  
и тъй като на туй, що казвам, нямат вяра  
и искат чрез дела да бъдат убедени:  
ще сторя аз това, що иска се от мене.  
Нечестно ли е то – о, по-зле е тогава  
за она, що ме сам на него принуждава.  
И сигурно грехът не ще да бъде мой.

ТАРТЮФ

О, да, госпожо, да – поемат го. И той...

ЕЛМИРА

Прегледайте навън, че плахост ме обзема –  
боя се да не би мъжът ми да е в трема.

ТАРТЮФ

Подобни страхове напразни тук ще са:  
аз тоя харен мъж го водя за носа.  
Във срещата ни той ще види само слава,  
той знай: да вижда сам, но вяра да не дава.

ЕЛМИРА

Разсейте вий все пак страха ми по-напред:  
излезте и добре прегледайте навред.

\_Тартюф излиза.\_

>> СЦЕНА VI

ОРГОН, ЕЛМИРА

ОРГОН

\_Излиза изпод масата.\_  
Къде се е видял подобен изрод гнусен!  
Замая ми се свят, издъно съм покрусен!

ЕЛМИРА

Не бързайте! Та вий се гаврите тогаз!  
Пъхнете се пак там! Не е дошло до вас.  
Почакайте докрай да видите нещата,  
недейте вярва вий тъй само на словата.

ОРГОН

Самия страшен ад такъв злодей не крий!

ЕЛМИРА

Защо сте, Боже мой, тъй лековерен вий!  
Почакайте, доде се здраво убедите –  
не бързайте така, че може да сгрешите.

\_Тя скрива мъжа си зад себе си.\_

>> СЦЕНА VII

\_ТАРТЮФ, ЕЛМИРА, ОРГОН\_

ТАРТЮФ

Без да вижда Оргон.  
Госпожо, всичко тук закриля мойта страст:  
прегледах стаи, трем и ъгли в тая част –  
ни жив човек! И ей душата ми тъй жарка...

С разперени ръце бърза към Елмира, за да я прегърне.

ОРГОН

Като го спира.  
Полека! В своята страст вий бързате без мярка –  
недейте се така, мой братко, горещи!  
А-а-а! Честният човек ме лъже! Виж го ти!  
Как лесно по сластта душата му се мами!  
Ще става уж мой зет, а тича по жена ми!  
Съмнявах се докрай и мислех: на, сега  
ще чуя, че това е само тъй, шага,  
но в опита, уви, отидохме далече:  
сега се убедих и доста ми е вече.

ЕЛМИРА

На Тартюф.  
Не е по моя нрав това, що стана с вас:  
принудих се така, че нямах друг път аз.

ТАРТЮФ

На Оргон.  
Как? Вярвате ли вий...

ОРГОН

Я моля ви без врява.  
Махнете се оттук – сега това остава!

ТАРТЮФ

Аз исках...

ОРГОН

Няма кой да слуша тоз език.  
Навън от моя дом и още в тоя миг!

ТАРТЮФ

Не аз, а вие ще излезете оттука:  
това е мой имот и скоро за поука  
ще ви покажа аз, че с грешка в тоя ден  
чрез подлости така се скарвате със мен,  
че аз не съм такъв, какъвто ме бедите,  
че знаая със какво да насоля лъжците  
и отмъстя за туй Небе, та тъй накрай  
тоз, що ме пъди днес, горчиво да се кай!

>> СЦЕНА VIII

ЕЛМИРА, ОРГОН

ЕЛМИРА

Какъв е тоз език? Що значи? Чудно нещо!

ОРГОН

Кълна се, че от туй ми става май горещо!

ЕЛМИРА  
Но?

ОРГОН  
Колко съм стрешил, показва туй, що чух!  
Дарението... То смущава моя дух...

ЕЛМИРА  
Дарението?

ОРГОН  
Да. Извършихме го ние.  
Но още нещо той в заплахите си крие.

ЕЛМИРА  
Що?

ОРГОН  
После за това. За миг! Да видя сам  
дали седи едно ковчеже още там.

>     ДЕЙСТВИЕ ПЕТО

>>    СЦЕНА I

\_ОРГОН, КЛЕАНТ\_

КЛЕАНТ  
Де бягате така?

ОРГОН  
Ох, знам ли!

КЛЕАНТ  
Ще е нужно  
по тоя случай ний да поразмислим дружно,  
та най-добрия път така да изберем.

ОРГОН  
Това ковчеже! То – разбърква ме съвсем.  
Едничко то ме тъй държи в тревога крайна.

КЛЕАНТ  
Това ковчеже крий навярно важна тайна?

ОРГОН  
Във моите ръце го върчи в таен час  
приятелят ми скъп, злочестия Аргас –  
избрал ме бе, преди да бяга надалече,  
да пазя тез книжа и както той ми рече,  
имота му, дори живота му е там.

КЛЕАНТ  
Защо тогава вий не пазихте го сам?

ОРГОН  
От съвест болен бях; и ей реших накрая

пред моя тъй любим издайник да призная,  
и той ме убеди, премъдър и горещ,  
на него да предам да пази тая вещ,  
та почне ли властта разследване, тогава  
един добре прикрит изход да ми остава  
и с чиста съвест аз навред да се кълна  
против това, що знам за права правдина.

КЛЕАНТ

Потънали сте зле. Доколкото е ясно,  
ковчежето и туй дарение злощастно  
са две дела, що вий – открит ще бъда аз –  
извършили сте... тъй... във лекомислен час.  
Със тях човек ви би закарал надалече  
и щом пък този тук в ръка ги има вече,  
не го дразнете вий, вложете малко ум  
и потърсете път без врява и без шум.

ОРГОН

Но как тъй?! Под една набожност, кротка, вярна,  
да крий душа дотам двулична и коварна!  
А с просяшка торба от пътя го прибрах!...  
Почтени люде? Не! Отказвам се от тях!  
До дъно погнусен, ще стана враг всегдашен,  
ще стана веч за тях от дявола по-страшен.

КЛЕАНТ

Ех, унесът ви пак не знам де ще избий!  
Не пазите така във нищо мярка вий!  
Умът ви не клони към средина и трайност  
и хвърляте се тъй от крайност пак във крайност.  
Разбрали сте сега, че бе ви заблудил  
лъжливият светец с преструвки, с поглед мил,  
но за поправка пък дотам ли друг път няма,  
та хвърляте се сам във грешка по-голяма  
и сливате в едно проклетия хайдук  
с безброя от добри, почтени люде тук?  
Нима, щом вас един измамник заслепи ви  
с набожни труфила и унеси лъжливи,  
вий смятате сега, че нигде в нашия век  
не се намира веч набожен, чист човек?  
Свободомислеца така да разсъждава!  
Делете същността от външната проява,  
не бързайте с възторг, вървете по реда  
и дръжте се и тук във златната среда:  
на лицемера чест недейте вий отдава,  
но и набожността недейте оскърбява  
и нужно ли е тук да паднете във грях,  
сгрешете по-добре към първия от тях.

>> СЦЕНА II

\_ДАМИС ОРГОН, КЛЕАНТ\_

ДАМИС

Що, татко? Вас един злодей ви застрашава?  
Наистина ли той в душата си лукава  
признателност, не знай и пълен с бесове,  
от вашта добрина оръжие кове?



ОРГОН

Да, сине, страдам аз във хитрата му мрежа.

ДАМИС

Ушите му ей тук пред всички ще отрежа!  
Недейте криволи пред дръзкия мазник,  
на мен го дайте вий – ще ви избавя в миг,  
изходът е един: ей тук да го пребия!

КЛЕАНТ

Това е, рекъл бих, момчешка разправия!  
Смирете, по-добре, вий тая гневна страст –  
живеем времена и имаме тук власт,  
която не търпи да съдиме чрез сила.

>> СЦЕНА III

\_ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ, МАРИАНА, ЕЛМИРА, ДОРИНА, ДАМИС ОРГОН, КЛЕАНТ\_

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Що чух? Загадка тук невям се е разкрила?

ОРГОН

Това са новини, що аз видях с очи –  
и виждате, че в тях признателност личи.  
Извадих аз един човек из нищетата  
и дадох му подслон, и имах го за брата;  
и щедър всеки ден, успях да го даря  
със моя цял имот и мойта дъщеря,  
а той, злодеят скрит, не се, уви, засрами  
да се опита тук да съблазни жена ми  
и малко му е туй, та днес не се свени  
да ми задава страх чрез моите добрини  
и с меча, що една наивност му е дала,  
да ме закара сам на гибел и провала:  
да вземе моя дом, а мене в своя бяс  
да хвърли във калта, отдето взех го аз.

ДОРИНА

Ах, клетия човек!

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Не мога да допусна,  
че той е пожелал такава стъпка гнусна.

ОРГОН

Как?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Честният човек бode като с рога.

ОРГОН

Какво желайте с туй да кажете сега  
вий, майко?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Че у вас живота стана... разен.  
А знае се, че тук Тартюф е смъртно мразен.

ОРГОН

Що общо има то с това, що казах аз?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Забравихте ли как ви учех всеки час:  
че вечно честността заварено дете е —  
завистниците мрат, но завистта живее.

ОРГОН

Не виждам връзка тук с това, що стана с мен.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Със глупости безчет е бил наклеветен.

ОРГОН

Но казах ви преди, че видях аз самият.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Клеветниците зли безкрайна злоба крият.

ОРГОН

Вий вкарвате ме в грях! Нали ви казах сам:  
със моите очи аз видях тоя срам.

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Езиците са зли и винаги готови  
да давят всичко тук със своите отрови.

ОРГОН

Това са то слова без мисъл и без сваяст!  
Аз видях, видях сам, с очите видях аз —  
разбрахте ли сега — или пък нужда има  
да го повтарям пак и викам тук за трима?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Но, Боже, външността измама често крий,  
не вярвайте докрай на виденото вий.

ОРГОН

Беснея!

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Наший дух се много лесно мъти —  
ний смятаме за зло доброто често пъти.

ОРГОН

Да сметна, че от дълг на християнин благ  
прегръща с милост той жената ми?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Все пак:  
за да виним човек, е нужно да сме прави.  
Разбрахте ли добре, че той ще го направи?

ОРГОН

По дявола! Та как да разбере добре?!  
Да чакам, значи, той пред мене да простре  
ръце и... Вижте как ще кажа глупост, мамо!

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ

Но той бе тъй обзет от чиста вяра само!  
Не влиза в моя ум, не ми се вярва мен,  
че той желал е туй, в което е винен.

ОРГОН

Ох, майка сте ми вий – а иначе не зная  
какво ви рекъл бих от гняв и от замая.

ДОРИНА

\_\_На Оргон.\_\_  
Въздава ви се мъст и правда в тоя час:  
не вярвахте ни вий – сега не вярват вас.

КЛЕАНТ

В безсмислени неща ний губим златно време,  
а трябват мерки тук, злодееца да спреме.  
Не бива да стоим – той няма грях, ни срам.

ДАМИС

Как?! В своята дързост той ще иде и дотам?

ЕЛМИРА

Не вярвам. Щом открий преследване, тогава  
неблагодарността за всички ясна става.

КЛЕАНТ

Не спете на това: в коварния си гняв  
ще наиде начин той да се представи прав.  
При по-малки сплетни от тая случка ваша  
забъркали са, знам, доволно люта каша.  
Повтарям: при това, що той в дома ви знай,  
не биваше така да стигате докрай.

ОРГОН

Е, да – но не можах гнева си да владея  
при дръзката лъжа и подлост на злодея.

КЛЕАНТ

Желал бих от сърце да може най-подир  
да стане между вас поне привиден мир.

ЕЛМИРА

Да знаех, че с таквиз оръжия снабден е,  
не би се чула днес ни думица от мене  
и моите...

ОРГОН

\_\_На Дорина.\_\_  
Кой е там? Я вижте го завчас!  
Приготвен съм сега за гости тъкмо аз!

>> СЦЕНА IV

\_\_ГОСПОДИН ЛОЯЛ, ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ, ОРГОН, ДАМИС, МАРИАНА, ДОРИНА,  
ЕЛМИРА, КЛЕАНТ\_\_

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Сестрице, добър ден. Ах, моля известете

на господаря вий.

ДОРИНА

Със гости той зает е,  
едва ли би могъл да разговаря с друг.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Но аз не съм дошъл да му досаждам тук.  
От срещата му с мен вражда не ще излезне:  
аз идвам по дела приятни и полезни.

ДОРИНА

Наричате се?

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Ах, кажете му: оттам,  
от господин Тартюф, за полза пратен вам.

ДОРИНА

На Оргон.  
Един човек, на вид и кротък, и приятен,  
от господин Тартюф за работа изпратен,  
и идвал, казва, тук за радост вам.

КЛЕАНТ

Тогаз  
узнайте кой е той и що желей от вас.

ОРГОН

Навярно да смекчи развързката ни днешна:  
с какво лице сега и как да го посрещна?

КЛЕАНТ

Не бива той у нас враждебност да открий —  
говори ли за мир, изслушайте го вий.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Здравейте! Нека Бог вразите ви убие,  
а сто години в мир да доживейте вие!

ОРГОН

Започва той добре — предсказах вярно май:  
встъпителната реч примирие вещай.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Домът ви ми е скъп и по-скъп ми го прави  
това, че бях слуга при господин баща ви.

ОРГОН

Простете, ала как... мен просто ме е срам —  
Не ви познавам аз, ни името ви знам.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Наричам се Лоял, нормандец — ако щете,  
съдебен пристав тук — за яд на враговете.  
От трийсет годин веч, та с Бога и до днес  
заемам тоя пост достойно и със чест  
и ето идвам тук, простете, господине,  
със заповед една, що няма да отмине...

ОРГОН

Как! Вие?...

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Настрана горещите слова!

Това е само тъй, призовка е това —  
опразване. Навън семейство и прислуга,  
покъщина — навън, че тук ще дойде друга,  
и никакъв бавеж — тъй както е реда.

ОРГОН

Да си изляза аз?

ЛОЯЛ

Но, моля ви се, да.

Домът, тъй както сам вий знайте благосклонно,  
на господин Тартюф принадлежи законно.  
В имотите ви той е господар — не друг —  
съгласно тоз контракт, що аз донесох тук:  
контрактът е във ред и формата е правна.

ДАМИС

Дивя се от сърце на дързостта ви славна.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Но, моля ви — не вам туй всичко съобщих,  
а на баща ви: той е тъй разбран и тях  
и думите ми сам намирайки правдиви,  
при службата ми тук не ще да се противи.

ОРГОН

Но...

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Господине, знам: за някакъв милион  
не ще открийте бунт против един закон  
и ще търпите вий, в почтеността си блага,  
да свърша тук това, що службата налага.

ДАМИС

Вас, приставе мой драг, със черната аба,  
наложил ви бих аз с тояга по гърба.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Синът ви да мълчи или да се оттегли,  
че много ще скърбя, ако потребва, негли  
да ви съставя аз и някой акт накрай.

ДОРИНА

О, господин Лоял е нелоялен май!

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Добрите хора аз обичам най-горещо  
и казвам ви, че днес нагърбих се с туй нещо  
единствено за вас — за да услужа вам, —  
че инак би дошел тук някой друг, що — знам, —  
като не сте му вий тъй, както мене, скъпи,  
без друго щеше с вас жестоко да постъпи.

ОРГОН

С какво пък би могъл да бъде по-жесток –  
изхвърляте ме вий!

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Но дава ви се срок!

И в грижата за вас приставам, с воля Божя,  
опразването аз до утре да отложам.

Ще дойда само пак да преношувам тук,  
със десет души, но не ще се чуй ни звук.

А вий ще сте така добри да предадете  
на мене вечерта, за форма, ключовете.

За вашия покой ще имам грижа аз –  
не ще допусна тук да шукне ничий глас.

Но утре заранта домът да се опразни –  
от едрите неща до съдовете разни.

Взех яки хора аз – без много шум й вик  
ще ви помогнат те: ще ви изхвърлят в миг.

Не, друг не би могъл тъй благо туй да движи  
и тъй като към вас аз ида с толкоз грижи,  
заклевам ви накрай: постъпвайте добре  
и нека нищо тук ме в моя дълг не спре.

ОРГОН

\_Настрана.\_

Ох, сто жълтици бих пожертвувал от тия,  
що още имам аз, да можех да разбия,  
да смажа в тоя миг таз муцуна без срам  
с най-тежкия пестник, що бих могъл да дам.

КЛЕАНТ

Ще бъде по-зле! Не!

ДАМИС

Пред тая дързост глупа  
ръката ми едва се сдържа да не тупа!

ДОРИНА

Широкият ви гръб отлично би изял  
един отличен прът, мой господин Лоял.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Вий, драга, би могли в затвора да лежите –  
законите сега наказват и жените.

КЛЕАНТ

Да свършим със това – доволно празна реч.  
Връчете ни листа и тръгвайте си веч.

ГОСПОДИН ЛОЯЛ

Да ви закриля Бог до срещата ни нова!

ОРГОН

Да ви убие гръм – и теб, и оногова!

>> СЦЕНА V

\_ОРГОН, КЛЕАНТ, МАРИАНА, ЕЛМИРА, ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ, ДОРИНА, ДАМИС\_

ОРГОН

Е, майко, бях ли прав, съдете вий сама:  
към всичко — има днес призовка у дома.  
Разбрахте ли му веч коварството проклето?

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Ох, смаяна съм аз — аз падам от небето!

ДОРИНА  
\_На Оргон.\_  
Не вайкайте се тъй и стига сте го клел —  
та с туй се потвърди набожната му цел:  
към ближния любов — за него туй е слава,  
а многото имот човека развращава,  
затуй го взема той и с грижата на брат  
спасява ви така от грях на тоя свят.

ОРГОН  
Устата ви са пак за дрънкане болнави.

КЛЕАНТ  
\_На Оргона.\_  
Елате да решим какво да се направи.

ЕЛМИРА  
За подлостта му тук навред да се тръби —  
ще обезсилим тъй контракта може би  
и вярвам, че тогаз не би му се удало  
тъй лесно да успей в престъпното си дяло.

>> СЦЕНА VI

\_ВАЛЕР, ОРГОН, КЛЕАНТ, ЕЛМИРА, МАРИАНА, ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ, ДАМИС,  
ДОРИНА\_

ВАЛЕР  
Скърбя, че ида тук със лоши вести аз,  
но няма друг изход в такъв опасен час.  
Един другар, що с мен е вързан с връзки лични  
и който знай, че вий не сте ми безразлични,  
е нарушил за мен светите правила —  
във тайна да държи държавните дела —  
и праща ми той вест, що тъй нещата слага,  
че нужно ще е вий да бягате веднага.  
Хитреца, който тук успя да стане мил,  
сега ви е самин пред краля обвинил  
и всякакъв изход и път да ви отреже,  
предал му е едно бунтовнишко ковчеже,  
което, казва той, противно на дълга,  
с престъпни мисли вий сте крили досега.  
Не знам подробно що е казал готованът,  
но кралят наредил веднага да ви хванат  
и сметнал за добре да му даде и власт —  
да дойде лично той с полиция у вас.

КЛЕАНТ  
Облякъл е със власт правата си навреме —  
я виж, подлецът, как имота ви ще вземе!

ОРГОН

Признавам, че човек е зло животно, да!

ВАЛЕР

Със всеки минал миг заплашва ви беда.  
Колата ми е вън, не виждат се и хора,  
донесъл съм ви тук хиляда луидора,  
недейте губи миг — тоз гръм сред ясен ден  
чрез бягство би могъл да бъде отклонен!  
Дорде ви зло грози, не мога аз трая  
и в бягството оттук ще дойда с вас до края.

ОРГОН

Как много съм ви аз за всичко задължен —  
дано и моя ред да дойде някой ден.  
Ще моля Бога аз — да мога тук на дело  
със чест да наградя туй благородство смело.  
Прощавайте, без мен вземете...

КЛЕАНТ

Добър час!  
Ще мислим, братко, ний, ще работим за вас.

>> СЦЕНА VII

\_ТАРТЮФ, ЕДИН ПОЛИЦАЙ, ВАЛЕР, ОРГОН, ЕЛМИРА, МАРИАНА, ГОСПОЖА  
ПЕРНЕЛ, ДОРИНА, КЛЕАНТ\_

ТАРТЮФ

Полека, драгий мой, недейте толкоз бяга —  
ще наидете без труд убежище веднага:  
по кралска воля вий затворник сте сега.

ОРГОН

Издайнико, това е сетната стрела:  
със тоя удар ти уби ме триста пъти —  
той слага най-подир венец на подлостта ти.

ТАРТЮФ

Не ще ме разгневят обидните слова —  
за вечното Небе понасям и това.

КЛЕАНТ

Пред тая скромност аз прекланям се в забрава!

ДАМИС

И как с Небето той без срам се подиграва!

ТАРТЮФ

Не ще да ме смути гневът ви тоя час  
и пътя на дълга ще следвам твърдо аз.

МАРИАНА

О, да, по тоя път ви чака чест и слава  
и тая длъжност тук ви много подобава!

ТАРТЮФ

О, всяка длъжност нам принася скромна чест,  
щом дава ни я тоз, що тук ме праща днес.



ОРГОН

Не си ли спомни ти, измамнико лукави,  
как моята ръка от бедност те избави?

ТАРТЮФ

Да, помощта ви аз без друго съм признал,  
но най-пръв е за мен дълга към моя крал.  
И тоя дълг владей у мен с такава сила,  
що в моята душа е всичко заглушила,  
че нему всеки миг бих жертвувал без страх  
другар, жена, баща и себе си със тях.

ЕЛМИРА

О, лицемер!

ДОРИНА

И как умее за защита  
да се покрий с неща, що всеки тук почита!

КЛЕАНТ

Но щом като е тъй всемощен и голям  
дълга, със който вий прехвалихте се сам,  
защо на вас Оргон омразен стана — само  
кога ви хвана, че задиряте жена му,  
и своя донос вий направихте тогаз,  
кога в погнуса той изпъди ви от нас?  
Оставям настрана защо не ви е спряло  
това, че ви дари имота си изцяло —  
но щом като е бил престъпник според вас,  
защо приехте вий от него дар тогаз?

ТАРТЮФ

На полиция.  
Спестете ми това — да стихнат виковете  
и, моля, своя дълг редовно изпълнете.

ПОЛИЦАЯТ

Да, много закъснях — тук право ще ви дам, —  
навреме за това напомняте ми сам  
и за да турим край, елате с мен веднага  
в затвора, що сега за дом ви се предлага.

ТАРТЮФ

Как, господине? Аз?

ПОЛИЦАЯТ

Да, вий!

ТАРТЮФ

В затвора? Аз?!

ПОЛИЦАЯТ

Отчет затуи дължа на Други — не на вас.

\_На Оргон.\_

Смирете си накрай тревогата голяма —  
над нас царува крал, що не търпи измама.  
Великата душа на тоя мощен крал  
във всичките неща прониква с поглед зрял  
и в нея кът не ще успее да намери

и хитростта дори на всички лицемери.  
Измамните слова не ще го заблудят —  
и не изпада той във крайност никой път.  
Добрите хора сам обсипва с чест и слава,  
но своето сърце той сляпо не раздава  
и всякога умеи там кът да отдели  
за ярост към станта от лицемери зли.  
Не смогна тоя тук с лъжи да го измами —  
избавял се е той от по-изкусни ями.  
В сърцето му прозря веднага с ясен взор  
и зърна тъмна паст от подлост и позор  
и тоя вас вини, а сам-самичък блесна  
и по върховен знак на правдата небесна  
пред краля се разкри един измамник смел —  
познат му отнапред, но друго име взел.  
Измамите му вред са истинска верига —  
излязла би от тях една дебела книга.  
Непризнателността му краля възмути  
и силно отвратен от всички гнусоти,  
той сметна къмто тях да прикачим и тая  
и прати ме у вас да видя и узная  
догде ще стигне той, и дързък, и без срам,  
и най-подире: тук вам правда да въздам.  
Да, той желай пред вас да свърша със книжата,  
за чийто господар измамника се смята.  
С върховната си власт разваля той чрез мен  
контракта, с който бил имота ви дарен,  
и дава прошка вам за грешката опасна,  
по чийто склон дълга приятелски ви тласна.  
Той дава със това награда и цена  
на подвига ви смел в последната война  
и пример, че кога и сам човек не смята,  
той знай да награди заслугата с отплата,  
че жертвата цени и в грижите безброй,  
забравил всяко зло, доброто спомня той.

ДОРИНА  
Небе, благодаря!

ГОСПОЖА ПЕРНЕЛ  
Ох, падна ми товара!

ЕЛМИРА  
Щастлив обрат и край!

МАРИАНА  
И кой би хванал вяра!

ОРГОН  
\_ На Тартюф. \_  
Е, виждаш ли, подлец...

КЛЕАНТ  
Недейте, братко мил,  
с обиди вие сам се бихте унизил.  
Нешастникът е вред под Божиите взори —  
и доста му е туй, че съвест ще го бори.  
Желайте по-добре — отхвърлен от света,  
да се обърне той към добродетелта  
и чист от злий порок, във който днес се валя,

да може да склони за малко милост краля:  
комуто още днес, смирен, на колена,  
благодарете вий за тая добрина.

ОРГОН

Да, право е това. Напред! Дългът ни вика  
да поблагодарим за милостта велика.  
Изпълнен тоя дълг, остава ни тогаз  
да видим що дължим Валеру тук у нас:  
да увенчаем с брак и надарим с опора  
възвишения плам на искрените хора.

КРАЙ

© 1985 Асен Разцветников, превод от френски

Molière

Tartuffe ou l'Imposteur, 1664

Сканиране, разпознаване и редакция: NomaD, 5 април 2007 г.

Публикация: Издателство „Отечество“, 1985